

İŞKUR'a Başvuran Farklı Kuşaklardaki İşsizlerin Kaygı Düzeylerinin Belirlenmesi: Ankara-Muğla İlleri Örneği¹

Hilmi ETCİ²

ORCID ID: 0000-0003-2858-7950

Merve ÇELİK GÖNÜLTAŞ³

ORCID ID: 0000-0003-3914-6210

Serap ÖZEN⁴

ORCID ID: 0000-0002-9522-4503

Öz: Çalışmada, Türkiye İş Kurumu'na (İŞKUR) iş aramak amacıyla başvuru yapan X kuşağı (1961-1980 arası doğumlu) ve Y kuşağı (1981-2000 arası doğumlu) işsizlerin durumluk-sürekli kaygı düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda durumluk-sürekli kaygı düzeyi ile katılımcıların demografik özellikleri, iş arama süresi, aileden maddi destek alma durumu, anne-baba yaşama durumu, kira vb. gelir halinin varlığı/yokluğu gibi değişkenler arasındaki ilişkiye yönelik analizler yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini Muğla (381 katılımcı) ve Ankara (384 katılımcı) olmak üzere İŞKUR'a kayıt yaptıran 186 kadın ve 579 erkek, toplamda 765 kişi oluşturmaktadır. Araştırmada X ve Y kuşağı işsizlerin kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla C. D. Spielberger ve arkadaşları tarafından (1970) geliştirilen ve Türkçeye uyarlaması Öner ve Le Compte tarafından (1983) yapılan "Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri" kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda Muğla ve Ankara'da İŞKUR'a başvuran X ve Y kuşağı işsizlerin orta düzeyde bir kaygıya sahip oldukları ortaya çıkmıştır. X kuşağı işsizlerde sürekli kaygı düzeyinde il değişkenine göre gruplar arasında anlamlı bir

¹ Bu makale, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından 19/091/01/5 kod numaralı proje ile desteklenmiştir.

² Arş. Gör. Dr. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü

³ Arş. Gör. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü

⁴ Prof.Dr. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü-

Makale Geliş Tarihi:13.03.2021 - Makale Kabul Tarihi: 09.06.2021

farklılık bulunmazken; durumluk kaygı düzeyinde Muğla ile Ankara arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Buna göre Muğla'daki X kuşağı işsizler içinde buldukları işsizlik durumundan, Ankara'da ikamet eden X kuşağı işsizlere kıyasla daha çok kaygı duymaktadırlar. Y kuşağında ise durumluk ve sürekli kaygı envanterinde il değişkenine göre anlamlı bir farklılık mevcuttur. Buna göre Y kuşağının kaygı düzeyi Muğla'ya kıyasla Ankara'da daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Durumluk-Sürekli Kaygı, X Kuşağı, Y Kuşağı, İşsizlik, İŞKUR.

Determination of Anxiety Levels of the Unemployed in Different Generations Applying to İŞKUR: The Case of Ankara-Muğla Provinces

Abstract: In the study, it is aimed to determine the state-trait anxiety levels of the Gen X (born between 1961-1980) and Gen Y (born between 1981-2000) unemployed people who apply to the Turkish Employment Agency (İŞKUR) for job search. For this purpose, analyzes are made on the relationship between the state-trait anxiety level and variables such as the demographic characteristics of the participants, the duration of job search, financial support from the family, the living status of the parents, the presence/absence of income such as rent. The sample of the research consists of a total of 765 people, 186 women and 579 men registered to İŞKUR, in Muğla (381 participants) and Ankara (384 participants). "The State-Trait Anxiety Inventory" developed by C. D. Spielberger et al. (1970) and adapted to Turkish by Öner and Le Compte (1983) is used in the study to determine the anxiety levels of the unemployed the Gen X and Gen Y. As a result of the analysis, it has been revealed that the Gen X and Gen Y unemployed people in Muğla and Ankara who apply to İŞKUR have a medium level of anxiety. While there is no significant difference between the groups according to the province variable in the level of trait anxiety among the unemployed generation X; a significant difference was found between Muğla and Ankara in the state anxiety level. According to this, the Gen X unemployed in Muğla are more concerned about the unemployment situation they are in, compared to the Gen X unemployed people residing in Ankara. In the Gen Y, there is a significant difference in the state and trait anxiety inventory according to the province variable. Accordingly, it has been concluded that the anxiety level of Gen Y is higher in Ankara compared to Muğla.

Key Words: The State-Trait Anxiety, Gen X, Gen Y, Unemployed, İŞKUR.

Giriş

Kuşak, kendi içinde türdeş bir yapıyı barındıran, ortak değerler, normlar, düşünceler ve davranış kalıpları etrafında toplanmış bireylerin oluşturduğu grupları ya da toplulukları ifade etmektedir. Aynı kuşağın bireylerini ortak bir paydada buluşturan ise doğumlarından itibaren kuşağın diğer bireyleri ile aynı teknolojik gelişmelere, toplumsal ilerlemelere ya da sorunlara, aynı ekonomik iniş-çıkışlarına tanıklık etmeleridir (Bayrakdaroğlu ve Özbek, 2018:5).

Kuşaklar özellikle 1950'li yıllardan sonra tüm dünyada hızla akademik çalışmaların temeline oturmuştur. Farklı kaynaklar kuşakları farklı tarih aralıklarında ele almaktadır.

Tablo 1.1. Kuşakların Doğum Tarihlerine Göre Gruplandırılması

Çalışmalar	Bebek Patlaması Kuşağı	X Kuşağı	Y Kuşağı	Z Kuşağı
Eisner (2005)	1945-1964	1965-1980	1980 sonrası	-----
McCrindle (2006)	1946-1964	1965-1979	1980-1994	1995-2009
Greenberg & Weber (2008)	1946-1964	1965-1977	1978-2000	-----
Crampton & Hodge (2009)	1946-1964	1965-1979	1980-1999	-----
Dorsey (2010)	1946-1964	1965-1976	1977-1995	-----
Pendergast (2010)	1943-1960	1961-1981	1982-2002	2003 ve sonrası
Twenge vd. (2010)	1946-1964	1964-1981	1982-1999	-----
Keleş (2011)	1946-1964	1965-1979	1980-1999	2000-2021
Parry & Urwin (2011)	1943-1960	1961-1981	1982 sonrası	-----
Altuntuğ (2012)	1946-1964	1965-1980	1981-2000	2000 ve sonrası
Bayhan (2013)	1946-1964	1965-1980	1981-2000	2001-2020
Özer vd. (2013)	1944-1960	1961-1980	1981-2000	-----
Yücebalkan ve Aksu (2013)	-----	1965-1977	1977-1994	1994-2003
Zemke vd. (2013)	1943-1960	1960-1980	1980-1999	-----
Adıgüzel vd. (2014)	1946-1964	1965-1979	1980-2001	2000-2020
Acıloğlu (2015)	1946-1964	1965-1979	1980-1999	2000 ve sonrası
Başgöze ve Bayar (2015)	1946-1964	1965-1979	1980-1999	2000 ve sonrası
Çetin ve Karalar (2016)	1946-1964	1965-1980	1981-1999	2000 ve sonrası

Kaynak: Etcı, 2020: 129-130.

Yaşam döngüsünün orta yaş aşamasında ve çalışma hayatında yönetici/lider aşamasında yer alıp güçlü konumda olan (Pendergast, 2010: 5) X kuşağı, 1960'lı yıllardan 1980'li yıllara kadar olan doğumları kapsamaktadır. Her bir kuşak diğerinden etkilenmekte ve sosyal değişime katkı sağlamakta ancak diğer kuşaklardan farklı özellikler taşımaktadır. Bu dönemde doğmuş olan bireylerin özellikleri, kendilerinden önce refah içerisinde yaşayan ebeveynlerinden farklı olarak gelişmiştir. Türkiye'de Keynesyen politikaların terkedilmeye başlandığı, sosyal devlet anlayışının temellerinin sarsıntıya uğradığı, petrol krizinin yaşanması ile liberal politikaların tekrardan gündeme geldiği ve siyasi çatışmaların olduğu bir dönem içerisinde şekillenen bu kuşak ekonomik ve siyasi belirsizliklerin olduğu bir ortamla mücadele

içerisinde bulunmuştur. Bu yüzden “kayıp kuşak” olarak da adlandırılan bu kuşak, işsizliği ailelerinde görmelerinden ve ekonomik istikrarsızlığı yaşamalarından dolayı işlerine bağlı ve iş değişikliği veya bırakma yoluna gitmemektedirler. Ayrıca bu dönem kadınların iş dünyasına girdiği “daha az çocuk, daha iyi yaşam” görüşünün benimsendiği bir dönemdir (Başgöze ve Bayar, 2015: 123).

1980’li yıllar sonrasında doğmuş ve 2020 itibarıyla en fazla 40 yaşında olan bireylerden oluşan Bebek Patlaması ve X kuşağının çocukları olan Y kuşağı, 20. yüzyıldan ve dijital çağdan önceki zamanı hatırlamalarından dolayı yeni teknolojilerin benimseyicisi ve internet-mobil hizmetlerin aktif kullanıcıları olarak görülmektedir (Kumar ve Lim, 2008: 568). Türkiye’de “80 Sonrası Kuşak” olarak belirtilen Y kuşağı araştırmacılar için çoğu zaman bir yeniliği ve aynı zamanda bir muammayı tanımlamaktadır. Y kuşağı için internet kuşağı, teknoloji kuşağı, milenyum kuşağı gibi farklı adlandırmalar da bulunmaktadır. Bu tanımlamaların hepsi Y kuşağını X kuşağından ayırmak için kullanılan ifadelerdir. Bu anlamda Y kuşağı; teknolojiyi yakından takip eder, internet üzerinden alışveriş yapar, aynı anda birden fazla işi yapabilmektedir. Ayrıca farklı kaynak ve araçlardan eş zamanlı gelen bilgileri kolaylıkla kavrayabilen, özgürlüğüne düşkün, kendisini öğrenmeye istekli biri olarak tanımlayan, ailesi değerli, vatansever, sosyal bilince sahip, kendisini işbirlikçi olarak tanımlamaktadır (Yüksekbilgili, 2013:346).

Kayı, bireyin tehdit veya tehlike olarak algıladığı bir uyarıcıya karşı bilişsel, duygusal, fiziksel ve davranışsal olarak yönelttiği sistemli bir tepkidir. Bu anlamda kaygı hem psikolojik hem de fizyolojik bir durumdur (Aydın ve Tiryaki, 2017: 715). Durumluk kaygı (state anxiety) ve sürekli kaygı (trait anxiety) olarak ikiye ayrılmaktadır. Çevresel stres faktörlerine bağlı geçici ortaya çıkan durumluk kaygı, bireyin içinde bulunduğu durumdan dolayı sübjektif korku olarak belirtilmektedir. Diğer taraftan sürekli kaygı ise, bireyin davranışlarını yaşamı süresince etkileyen ve bulunduğu durumdan bağımsız ve sürekli devam eden kaygı türüdür. Öner ve Le Compte (1983: 2), belirli bir zaman diliminde meydana gelen olay ya da reaksiyonu durumluk kaygı ile açıklarken; belirli bir tepki gösterme yatkınlığı ve bireyin bulunduğu ortama doğrudan bağdaşmayan hoşnutsuzluk ve mutsuzluk durumu ise sürekli kaygı ile açıklamaktadırlar. Durumluk kaygıya bir öğrencinin sınava girerken ya da bir sporcunun yarışmadan önce hissettiği kaygı örnek gösterilebilir. Ayrıca, sürekli kaygısı yüksek olan bireylerde davranışların aksaması, algılama ve dikkat bozuklukları, akademik başarının düşmesi, sosyalleşmenin azalması gibi sonuçlar ortaya çıkmaktadır (Yılmaz vd., 2014: 17). Kaya ve Varol (2004: 34), Kaya ve Varol, “durumluk kaygı”yı tehlikeli koşullara bağlı oluşan kaygı; “sürekli kaygı”yı ise içten gelen bireye özdeğerlerinin tehdit edildiği hissini veren kaygı türü olarak tanımlamaktadır. Her iki kaygı türünün temelinde bireyden bireye farklılık gösteren nedenler bulunmaktadır. Kaygı düzeylerinde etkili olan bu faktörler ailenin yaşam tarzı, beklentileri, davranışları, kardeş sayısı, okul başarısında aile beklentilerini karşılama durumu olup, bunların yanına genetik yapı, bilinçaltı, yetiştirilme tarzı, korkular ve fiziksel hastalıkları da eklemek mümkündür (Aydın ve Tiryaki, 2017:

715; Kula ve Saraç, 2016: 228).Yapılan çalışmalarda demografik özelliklerin (cinsiyet, ailenin sosyo-ekonomik durumu, anne-baba eğitimi ve mesleği, okulda başarı durumu gibi) kaygı üzerinde etkili olduğunun sonucuna ulaşıldığı görülmektedir. Ayrıca üniversite sayılarının her geçen gün artması, mezun sayıları oranlarının yükselmesi, işe girişte rekabet farkındalığının anlaşılması ve her yaş grubunda özellikle gençlerde işsizlik sorunun varlığı (Dursun ve Aytaç, 2009: 72) kuşaklar arasında kaygı düzeyinin arttırdığını söylemek mümkündür.

İşsizlik kavramı ise genel olarak bireylerin çalışma istek ve yeteneğine sahip olduğu halde piyasada geçerli olan ücret seviyelerinde iş aramasına rağmen iş bulamaması durumunu ifade etmektedir. Günümüzde işgücündeki artışa karşılık yeni iş olanaklarının yetersiz kalması işsizliğin önemli bir sorun olarak devam etmesine neden olmaktadır. 1980 sonrasında küreselleşme ve teknolojik gelişmelerle başlayan işsizlik oranındaki artış, 1990 yıllarda yüksek düzeylere ulaşmış ve 2001 krizi ile daha da hızlanmıştır. Kriz sonrasında ise ekonomik büyümedeki toparlanmaya rağmen istihdamdaki artış daha sınırlı kalmış ve işsizlik temel sorunlar arasında yer almaya devam etmiştir.

Tablo 1.2. Türkiye'de Yaş Aralıklarına Göre İşsizlik Oranları (2014-2019)-%

Yaş Aralıkları	2014	2015	2016	2017	2018	2019
15-19	16,1	16,5	16,2	17,0	17,1	21,1
20-24	18,9	19,7	21,5	22,8	22,0	27,6
25-29	13,0	13,2	14,6	14,5	15,1	18,1
30-34	8,8	8,9	10,1	9,8	10,0	13,0
35-39	7,7	8,2	8,7	8,9	8,8	10,9
40-44	7,1	7,8	8,0	7,7	7,7	10,3
45-49	6,9	7,0	7,8	7,4	7,7	10,3
50-54	7,8	8,3	7,8	7,6	7,8	9,7
55-59	6,7	7,2	6,6	7,5	7,9	8,7
60-64	4,7	5,8	5,6	4,9	5,0	6,9
65 +	2,1	2,5	2,6	2,2	2,7	3,1
Toplam	9,9	10,3	10,9	10,9	11,0	13,7

Kaynak: TÜİK, 2019c.

Yaş aralıklarına göre işsizlik oranlarının yer aldığı Tablo 1.2.'de yaş ilerledikçe işsizlik oranlarının düştüğü görülmektedir. 15-24 yaş aralığındaki genç işsizlik oranları her dönemde toplam işsizlik oranından yüksek çıkmaktadır. Bu durum

Türkiye’de işsizlikten en fazla etkilenen yaş grubunun gençler olduğunu açık bir şekilde göstermektedir. Ayrıca, her geçen yıl genç işsizlik oranları artmaktadır. TÜİK (2019b) verileri incelendiğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre toplam işsizlik oranı %2,7 artarak %13,7 seviyesine ulaşmıştır. Gençlerin işsizlik oranları ise %5,1’lik bir artış göstererek %25,4 olarak gerçekleşmiştir. %25,4’lük genç işsizlik oranı yaklaşık her 4 gençten 1’inin işsiz olduğunu göstermektedir. Bu sorunun temelinde 15-24 yaş grubunun işgücü piyasasına ilk kez giriş yapması, iş tecrübesine sahip olmaması, işgücü piyasasına ilişkin bilgi eksiklikleri, eğitim sistemi ile işgücü piyasasındaki talepteki kopukluk, emek yoğun üretimden sermaye yoğun üretime geçişin hızı, istihdam yaratıcı yatırımların yetersizliği, istihdama ilişkin vergilerin yüksekliği ile paralel işgücü maliyetlerinin artması ve girişimcilik faaliyetlerinin yetersiz olması gibi nedenlerin yattığı belirtilmektedir (Dursun ve Aytaç, 2009: 73-74; Tayfun ve Korkmaz, 2016: 537).

İşsizlik bireyin günlük yaşamında bazı problemlere yol açan ekonomik bir sorun olmasının yanında toplumsal ve kişisel etkileri olan stresli bir olgudur. Birey üzerinde orta veya yüksek seviyelerde kaygı, korku, umutsuzluk, kötümser düşünceler hatta depresyon, kendini yalnız hissetme gibi sorunlara neden olabilmektedir (Ceyhan, 2004: 99). Toplumsal dayanışmanın bozulmasına ve toplumun değer yargılarının yitirilmesinin sonucunda ümitsizliğe neden olduğunun da üzerinde durulmaktadır (Aydın vd., 2013: 2). Özellikle de ülkenin geleceğini oluşturan gençlerin çalışma hayatlarının başlangıcında kendine olan güvenlerini, geleceğe yönelik umutlarını azaltarak kaygı seviyelerini artırmaktadır. İşgücü piyasasında var olan bu belirsizlik veya yüksek işsizlik oranları kişilerin geleceğe ilişkin planlarını birçok yönden etkilemekte ve olumsuz düşüncelere yol açarak kaygıya neden olmaktadır. Bu bağlamda kaygı yalnızca hali hazırda çalışanları değil, iş arama durumunda olan veya eğitimini tamamlamamış yakın zamanda işgücü piyasasına girecek olan tüm bireylerin iş bulamama, sahip olduğu işi kaybetme veya istediği işte çalışmama gibi algıladığı risklerden kaynaklanan olumsuz duygularını kapsamaktadır (Karcıoğlu ve Balkaya, 2018: 105).

Bu çalışma ile ülkemizde önemli bir sorun olan işsizliğin yol açtığı kaygı düzeyinin belirlenebilmesi ve kuşaklar arasında kaygı düzeyi farklılıklarının olup olmadığının ortaya konulması amaçlanmaktadır. Ülkemizdeki işsizlik oranları gözönüne alındığında gençlerin kaygı düzeylerinin daha yüksek çıkması olasıdır. Araştırma kuşaklar bağlamında ele alındığında, Y kuşağının kaygı düzeyinin X kuşağına oranla daha yüksek çıkması beklenmektedir. Kuşak araştırmaları genellikle ülkemiz dışında yapıldığı için kuşakların tanımı da bu ülkelerdeki bireylerin özelliklerine göre yapılmaktadır. Bu araştırmaların sonuçlarının ülkemiz örneğinde kabul edilirliliği sorgulanmalıdır. Farklı ülkelerde aynı yıl doğmalarına rağmen bireylerin yaşadıkları ülkelerin kültürel farklılıkları göz önünde bulundurulmalıdır. Bu bakımdan kültürler arası farklılıkların kaygı düzeylerini nasıl etkilediği incelenmelidir. Kısaca her toplumun kendine özgü kuşak yapısı ve özellikleri belirlenerek tanımları yapılmalı; ve bu tanım ve özelliklere göre kuşaklar üzerinde

yapılacak çalışmalarda uygun veri toplama araçları ve analizleri yapılabilmelidir.

Diğer yandan kaygı düzeyinin tespit edilmesine yönelik çalışmalar incelendiğinde, bunların kuşak ayrımı yapmadan yalnızca gençler üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Literatürde kuşaklara göre işsizlerin kaygı düzeylerinin belirlenmesi ve karşılaştırılmasına yönelik yeterli çalışmanın olmadığı görülmektedir. İşgücünün yaş aralıklarına göre işsizlerin daha çok X ve Y kuşağında olma ihtimali nedeniyle, bu çalışmanın kapsamında X ve Y kuşağındaki işsizlerin kaygı düzeyleri karşılaştırmalı olarak incelenmektedir. Bu bağlamda araştırmanın temel konusu X ve Y kuşakları arasındaki kaygı düzeylerinin belirlenmesi ve kaygı düzeyi üzerinde etkili olan değişkenlerin belirlenmesidir. Ayrıca yapılan çalışmalarda özellikle gençlerde orta seviyede bir kaygı düzeyinin olduğu görülmektedir (Etcı ve Özbek, 2017; Kula ve Saraç, 2016; Yılmaz vd., 2014; Çakmak ve Hevedanlı, 2005; Devci vd., 2012; Dursun ve Aytaç, 2009; Tektaş, 2014; Doğan ve Çoban, 2009; Kaya ve Varol, 2004; Akmaz ve Ceyhan, 2009). İşsizlerde ise kaygı seviyesinin daha yüksek çıkması olasılığı araştırmanın temel dinamiklerinden birini oluşturmaktadır.

Çalışmanın konusunu Türkiye İş Kurumu'na (İŞKUR) başvuru yapan X ve Y kuşaklarındaki işsizlerin sürekli ve durumluk kaygı düzeyleri ile sosyo-demografik özellikleri arasındaki ilişki oluşturmaktadır. Çalışma kapsamı ise İŞKUR'a başvuru yapan işsizlerin yani TÜİK'in tanımına göre "referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son 4 hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 15 gün içinde işbaşı yapabilecek durumda olan, kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm kişiler" in kaygı düzeylerinin belirlenerek kuşaklararası farklılıklarının incelenmesidir. Bu kapsam ile yapısal bir durum olarak görülen işsizlik sorununun bireylerin kaygı düzeylerini ne ölçüde etkilediği ve kuşaklar arasında ne tür farklılaşmaya sebep olduğunun sorgulanması amaçlanmaktadır. Ayrıca mevcut literatürden farklı olarak bu çalışmanın özgün tarafı, seçilen iki büyükşehirde (Ankara ve Muğla) İŞKUR'a başvuran X ve Y kuşaklarındaki işsizlerde kaygı düzeyi bakımından farklılık olup olmadığının incelenmesidir.

Türkiye İş Kurumu resmi istatistiklerine göre 2019 yılında 1.938.695 erkek, 1.933.516 kadın olmak üzere toplamda 3.872.211 kişinin başvurusu gerçekleşmiştir. Bu başvuruların farklı yaş gruplarına göre dağılımı ise şu şekildedir: 15-24 yaş aralığı 1.305.007; 25-29 yaş aralığı 705.613; 30-34 yaş aralığı 459.206; 35-39 yaş aralığı 432.402; 40-44 yaş aralığı 382.701; 45-49 yaş aralığı 292.862; 50-54 yaş aralığı 164.819; 55-59 yaş aralığı 87.279; 60-64 yaş aralığı 30.604 ve 65+ yaş ise 11.718'dir (İŞKUR, 2019). Kurum tarafından yayınlanan resmi rakamlar değerlendirildiğinde de X ve Y kuşağı işsizlerin daha ağırlıkta olduğu görülmektedir.

Bu çalışma ile Türkiye nüfusunun önemli bir kısmını oluşturan X ve Y kuşağının işsizliğe bağlı kaygı düzeyleri ve yüksek kaygı ile başa çıkma ve psikolojik dayanıklılıklarını arttırmaya yönelik araç ve yöntemlerin tespit edilerek ileriki çalışmalara katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Çünkü işsizlik tehdidi endüstrileşmiş

ülke çalışanları için de artık hayatın bir parçası haline gelmiştir. Farklı kuşaklardaki işsizlerin hem sosyal politikalar hem de toplum aracılığı ile güçlendirilmesi ve desteklenmesi gerekmektedir. Her geçen gün işsizlik oranlarının arttığı düşünüldüğünde İŞKUR'a başvuru yapan farklı özelliklere ve farklı kaygı düzeylerine sahip bireylerin yaşadığı bu toplumsal soruna yönelik sosyal politikalar üretilmesi gerekmektedir. Bu sorunun çözüm mekanizmasında önemli bir aktör konumundaki İŞKUR'la yapılan bu çalışmanın yol gösterici olması da çalışmanın temel amaçları arasında yer almaktadır.

Materyal ve Yöntem

Bu çalışma X ve Y kuşağındaki işsizlerin kaygı düzeylerinin belirlenmesine yönelik bir araştırmadır. Bu amaçla, Kasım 2019 ile Mayıs 2020 tarihleri arasında İŞKUR'a başvuran işsizlerden veriler toplanmıştır. Araştırma birimi olarak Ankara ve Muğla illerindeki İŞKUR'a kayıtlı işsizler seçilmiştir. Ankara'nın seçilmesinin nedeni, Türkiye'nin başkenti olması nedeniyle çalışma hayatının merkezinde yer alması, yoğun göç almasından kaynaklı çok farklı demografik özelliklere sahip insanların yaşadığı bir il olmasının yanı sıra, sanayinin yoğunluğu ve dinamik bir ticari faaliyetin yaşanmasıdır. Ankara'dan farklı olarak turizm, madencilik ve kısmen de tarım sektörünün yoğun olduğu Muğla'daki işsizlerin kaygı düzeyinin ele alınarak karşılaştırılması çalışmanın amacına ulaşması açısından önem arz etmektedir.

Araştırmanın temel sorusu X ve Y kuşağındaki işsizlerin kaygı düzeylerinin ölçülmesi olduğundan araştırma birimi olarak işgücünde yer alan X ve Y kuşağı işsizler belirlenmiştir. Çalışmanın evrenini Ankara ve Muğla'da İŞKUR'a başvuru yapan X ve Y kuşaklarındaki işsizler oluşturmaktadır. X ve Y kuşağı işsizler evreni içerisinde yüksek bir örnek kütleli oluşturabilmek için örneklem seçme metodlarından olasılığa dayalı olmayan örneklem yöntemine bağlı olarak amaçlı örneklem seçimi gerçekleştirilecektir.

Tablo 2.1. 2018 Yılı Sonunda Muğla ve Ankara'da İŞKUR'a Kayıtlı İşsiz Sayıları

Yaş Aralıkları	Muğla			Ankara			
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	
Y Kuşağı	15-24	6.617	5.582	12.199	28.107	28.104	56.211
	25-29	2.941	3.509	6.450	18.733	22.167	40.900
	30-34	1.863	2.982	4.845	12.052	16.161	28.213
	35-39	1.807	3.155	4.962	10.440	16.528	26.968
	Toplam	13.228	15.228	28.456	69.332	82.960	152.292
X Kuşağı	40-44	1.630	2.767	4.397	8.833	13.573	22.406
	45-49	1.454	1.950	3.404	7.329	8.700	16.029
	50-54	820	918	1.738	4.274	3.909	8.183
	Toplam	3.904	5.635	9.539	20.436	26.182	46.618
X Kuşağı ve Y Kuşağı Toplamı	17.132	20.863	37.995	89.768	109.142	198.910	
Bebek Patlaması Kuşağı	55-59	409	371	780	2.258	1.615	3.873
	60-64	126	96	222	897	412	1.309
	65+	49	30	79	441	144	585
	Toplam	584	497	1081	3.596	2.171	5767
Genel Toplam	17.706	21.360	39.076	93.364	111.313	204.677	

Kaynak: İŞKUR, 2019.

Tablo 2.1.'de Türkiye İş Kurumu tarafından yayınlanan resmi rakamlar değerlendirildiğinde X ve Y kuşağı işsizler özellikle de Y kuşağı işsizler ağırlıktadır. Bu durum dikkate alınarak araştırma örnekleminde tabakalı örnekleme ve orantılı paylaştırma yöntemleri kullanılmıştır. Öncelikle bu süreçte araştırma evreni içerisindeki iki ilin özellikleri esas alınarak (mevsimsel veya yapısal işsizlik gibi işsizliğin türü, göç durumu, sanayi, turizm ve madencilik gibi sektörel değişim gibi) her iki il için de farklı örneklem hesaplaması yapılmış ve iki ilin karşılaştırılması yoluna gidilmiştir. Bu hesaplama için aşağıdaki formül kullanılmıştır:

$$n = (N * z^2 * p * q) / ((N * d^2 + z^2 * p * q)) \quad \%95 \text{ güven (0,05 hata) } z=1,96 \quad d=0,05 \\ p=0,5 \quad q=0,5$$

Tablo 2.2. İŞKUR'a Kayıtlı İşsiz Sayılarına Göre Uygulanan Anket Sayıları

	Muğla			Ankara		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Y KUŞAĞI	132	153	285	134	160	294
X KUŞAĞI	39	57	96	40	50	90
TOPLAM			381			384

Yukarıdaki formülle yapılan hesaplamaya göre Muğla'da 381 ve Ankara'da 384 anket uygulaması yeterli görülmektedir. Tablo 2.2.'de bulunan örneklem sayılarının kuşak ve cinsiyet ağırlıklarına göre orantılı dağılımı verilmektedir.

Anketi oluşturan ölçeğin ilk kısmı, sosyo-demografik özelliklerin belirlenmesine yönelik sorulardan ve ikinci kısmı ise Spielberger vd. tarafından (1970) geliştirilen ve Türkçeye uyarlaması Öner ve Le Compte tarafından (1983) yapılan "Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri"nden meydana gelmektedir. Durumluk kaygı, bireyin içinde bulunduğu stresli (baskılı) durumdan dolayı hissettiği sübjektif korkudur. Stresin yoğun olduğu zamanlar durumluk kaygı seviyesinde yükselme, stres ortadan kalkınca düşme olmaktadır. Sürekli kaygı ise, bireyin kaygı yaşantısına yatkınlığıdır. Buna, kişinin içinde bulunduğu durumları genellikle stresli olarak algılama ya da stres olarak yorumlama eğilimi de denilebilir. Bu tür kaygı seviyesi yüksek olan bireylerin kolaylıkla incindikleri ve karamsarlığa büründükleri görülür. Ölçekteki maddelerin analiz programına aktarılmasında 4'lü Likert ölçeğine göre, "Hemen hemen hiçbir zaman" 1, "Bazen" 2, "Çoğu zaman" 3, "Hemen her zaman" 4 olarak kodlanmıştır. Ölçekte yer alan olumsuz ifadelerin puanlaması tersine çevrilerek 1-4 arasında puanlanmıştır. Sürekli kaygı envanterinin toplam değeri 20-80 puan arasında değişmekte ve puan seviyesinin artması yüksek kaygı düzeyine işaret etmektedir. Buna göre ölçekte puanın yüksek olması kaygı düzeyinin yüksekliğini, düşük puan seviyesi ise kaygı düzeyinin düşüklüğünü göstermektedir. Yapılan diğer çalışmalarda saptanan ortalama puan seviyesi 36 ile 41 arasında değişmekte ve orta seviyede bir kaygı düzeyinden bahsedilmektedir.

Araştırmaların en önemli amacı başkaları tarafından anlaşılır olması ve benzer yöntemlerle elde edilen verilerin diğer çalışmalarla karşılaştırılabilmesi için belli kurallar dâhilinde özetlenerek sunulmasıdır (Karasar, 2014, s. 207). Çalışma kapsamında elde edilen verilerin anlaşılır olması ve diğer çalışmalarla karşılaştırılabilmesine yönelik olarak, analiz sürecinde istatistiksel yöntemlerden doğrudan ve kestirisel (vardamsal) çözümleme teknikleri kullanılmaktadır. Yalnızca gözlenenlerin durumlarını ortaya koymaya yönelik olan doğrudan çözümleme, tek değişkenli ve çok değişkenli (ilişkisel) olmak üzere iki şekildedir. Araştırmada toplanan yığın halindeki verilerin tek tek belli değişkenler açısından yorumlanmasını sağlayan tek değişkenli çözümlemelerde, merkezi eğilim ölçüleri [ortalama (mean),

ortanca (median), tepedeğer (mode)], güven aralıkları, dağılım ölçüleri [minimum ve maksimum, frekans dağılımı, toplam, oran, yüzde, değişkenlik (varyans), standart sapma] gibi çeşitli hesaplamalar yapılabilmektedir (Karasar, 2014: 209; Brace vd., 2016: 42). Kestirisel çözümlemede ise amaç, evrenin özelliklerini belirlemek için örneklemin özelliklerini incelemek veya tahminlerde bulunmaktır. Bu yöntem, örneklemden elde edilen veriler ile evrene yönelik kestirimlerde bulunabilme olanağı sağlamaktadır (Büyüköztürk, 1993: 410). Özetle, örnekleme dayalı araştırmalarda kestirisel çözümler yapılabilmekte; örneklemden alınan değerler ile evrendeki değerler veya dağılımlar kestirilmeye çalışılmaktadır. Bu çözümlemenin yapılabilmesi için “örneklem dağılımı”, “standart hata”, “güven aralığı” ve “güven düzeyi” gibi bazı kavramların bilinmesi gerekmektedir (Karasar, 2014: 222-223).

Anket formu Muğla ve Ankara illerinde İŞKUR’a başvuran işsizlere gönüllü katılım esasına göre bizzat geri dönüşler yapılarak uygulanmıştır. İş alımlarının yoğun olduğu haftalar dikkate alınarak iş başvurusu yapmak için İŞKUR’a gelen kişiler ile yüz yüze görüşülmüştür. Anketlerin anlaşılabilirliği açısından herhangi bir sorunla karşılaşmamış, ancak herhangi bir gelir durumunun olup olmadığı sorusunda bazı katılımcıların tedirginlik yaşadığı gözlemlenmiştir. Elde edilen verilerin gizliliği, gönüllü katılım gibi gerekli açıklamalar ile bu tedirginlikler giderilmeye çalışılmış ve toplamda 765 anket (Muğla 381 ve Ankara 384 anket olmak üzere) uygulanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde anket yoluyla elde edilen nicel verilerin yorumlanması için SPSS 24.0 istatistiksel analiz programı kullanılmıştır. Nicel verilerin karşılaştırılmasında iki grup arasındaki fark t-testi, ikiden fazla grup durumunda parametrelerin gruplar arası karşılaştırılmalarında ise tek yönlü (One way) Anova testi kullanılmıştır. Ayrıca değişkenler arasında ilişkilerin tespit edilebilmesi amacıyla Ki-kare (X^2) testi uygulanmıştır.

Araştırma Bulguları

Çalışma kapsamında yer alan 381’i Muğla, 384’ü ise Ankara’da olmak üzere toplamda 765 X ve Y kuşağı işsiz katılımcının demografik özelliklerine ilişkin betimsel istatistikler, seçilen örneklem hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca X ve Y kuşağı işsizlerin kaygı düzeylerini ölçmeye yönelik olan bu çalışmanın amacına uygun daha önce belirtilen analizlerin yapılması olanağını da sunmaktadır. İş arama süresi, işten ayrılma nedenleri, maddi destek ile anne-babanın yaşama durumu ve meslek bilgileri de edinilerek çalışmaya uygun analizler yapılmaktadır.

Tablo 3.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

		X Kuşağı		Y Kuşağı		Toplam	
Cinsiyet		Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Muğla	Kadın	57	59,4	153	53,7	210	55,1
	Erkek	39	40,6	132	46,3	171	44,9
	Toplam	96	100	285	100	381	100
Ankara	Kadın	50	55,6	160	54,4	210	54,7
	Erkek	40	44,4	134	45,6	174	45,3
	Toplam	90	100	294	100	384	100
Doğum yılı		Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Muğla	1961-1970 arası	17	17,7	0	0,0	17	4,5
	1971-1980 arası	79	82,3	0	0,0	79	20,7
	1981-1990 arası	0	0,0	122	42,8	122	32,0
	1991-2000 arası	0	0,0	163	57,2	163	42,8
	Toplam	96	100	285	100	381	100
Ankara	1961-1970 arası	16	17,8	0	0,0	16	4,2
	1971-1980 arası	74	82,2	0	0,0	74	19,3
	1981-1990 arası	0	0,0	116	39,5	116	30,2
	1991-2000 arası	0	0,0	178	60,5	178	46,4
	Toplam	90	100	294	100	384	100
Medeni durum		Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Muğla	Evli	66	68,8	80	28,1	146	38,3
	Bekâr	30	31,3	205	71,9	235	61,7
	Toplam	96	100	285	100	381	100
Ankara	Evli	59	65,6	97	33,0	156	40,6
	Bekâr	31	34,4	197	67,0	228	59,4
	Toplam	90	100	294	100	384	100

İşçinin İtiraz Hakkının Kapsamı Üzerine

Eğitim seviyesi		Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Muğla	İlkokul veya ortaokul	43	44,8	49	17,2	92	24,1
	Lise	30	31,3	82	28,8	112	29,4
	Ön lisans, lisans veya üstü	23	24,0	154	54,0	177	46,5
	Toplam	96	100	285	100	381	100
Ankara	İlkokul veya ortaokul	48	53,3	58	19,7	106	27,6
	Lise	24	26,7	108	36,7	132	34,4
	Ön lisans, lisans veya üstü	18	20,0	128	43,5	146	38,0
	Toplam	90	100	294	100	384	100
İkamet yeri		Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Muğla	Köy	17	17,7	67	23,5	84	22,0
	Kasaba-ilçe	35	36,5	103	36,1	138	36,2
	İl	44	45,8	115	40,4	159	41,7
	Toplam	96	100	285	100	381	100
Ankara	Köy	3	3,3	8	2,7	11	2,9
	Kasaba-ilçe	27	30,0	49	16,7	76	19,8
	İl	60	66,7	237	80,6	297	77,3
	Toplam	90	100	294	100	384	100

Katılımcıların demografik özellikleri Tablo 3.1.'de verilmiştir. Örneklemin Tablo 2.2.'de hesaplanan cinsiyet dağılımına ulaştığı görülmektedir. Muğla ve Ankara illerinde X kuşağı ve Y kuşağında demografik özelliklerinde oransal olarak bir değerlendirme yapıldığında benzer sonuçların olması dikkate çekmektedir. X kuşağı işsizler de 1971-1980 yılları arası; Y kuşağında ise 1991-2000 yılları arası doğumlular çoğunluktadır. X kuşağında evlilerin, Y kuşağı işsizlerde ise bekarların oransal olarak yüksek çıktığı görülmektedir. X kuşağında eğitim seviyesi genel olarak daha düşükken Y kuşağı işsizlerin eğitim seviyesi yüksektir. Muğla'da daha yüksek olmakla beraber Y kuşağı 2 işsizden birinin ön lisans, lisans veya üstü eğitimi seviyesinde olduğunu görülmektedir. Katılımcıların çoğunlukla ikamet yerinin il olduğu belirtilen tablodan anlaşılmaktadır.

Tablo 3.2. Katılımcıların İş Arama Sürelerine İlişkin Durum

İş arama süresi	X Kuşağı		Y Kuşağı		Toplam		
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%	
Muğla	1 aydan az	13	13,5	52	18,2	65	17,1
	1-5 ay	32	33,3	119	41,8	151	39,6
	6-11 ay	14	14,6	30	10,5	44	11,5
	12-23 ay	5	5,2	39	13,7	44	11,5
	24+ ay	32	33,3	45	15,8	77	20,2
	Toplam	96	100	285	100	381	100
Ankara	1 aydan az	21	23,3	36	12,2	57	14,8
	1-5 ay	37	41,1	98	33,3	135	35,2
	6-11 ay	9	10,0	49	16,7	58	15,1
	12-23 ay	14	15,6	57	19,4	71	18,5
	24+ ay	9	10,0	54	18,4	63	16,4
	Toplam	90	100	294	100	384	100

Katılımcıların iş arama sürelerinin yer aldığı Tablo 3.2.'ye göre, X kuşağı Muğla'da çoğunlukla 1-5 ay ve 24+ ay süreyle iş aradıklarını belirtirken; Ankara'da bu süre azalarak 1-5 ay arasında iş arayan katılımcıların çoğunlukta olduğu görülmektedir. Y kuşağında ise her iki ilde de 1-5 ay için iş aradıkları görülmektedir. Ancak esas çarpıcı olan nokta ise bir yıldan daha fazla süredir iş arayanların sayısıdır. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Avrupa Birliği istatistik ofisi (EUROSTAT), Ekonomik Kalkınma ve Ticaret İşbirliği Örgütü (OECD) ve Türkiye İstatistik Kurumu bir yıl ve bir yılı aşkın süredir işsiz kalanları "uzun süreli işsiz" olarak tanımlamaktadır. Bu doğrultuda Muğla için X kuşağı işsizlerin %33,43'ünün uzun süreli işsiz olması çalışma açısından önemli bir sonuçtur.

Tablo 3.3. Katılımcıların Daha Önce İşten Ayrılma Nedenlerine İlişkin Durum

İşten ayrılma nedenleri	X Kuşağı		Y Kuşağı		Toplam	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
İlk defa iş aramakta olanlar	2	2,1	57	20,0	59	15,5
İşyeri küçülmesi, kapanması veya devri, belirli süreli sözleşme, performans gibi gerekçelerle işten çıkarılanlar	32	33,3	77	27,0	109	28,6
Evlilik, sağlık, askerlik, doğum, emeklilik, yer değişikliği, eğitim gibi diğer özel durumlar	7	7,3	32	11,2	39	10,2
Ücret, sosyal güvence ve yan haklar gibi fırsatlar ile ilgili sorunlar	3	3,1	4	1,4	7	1,8
Çalışma süresi ve yoğunluğu, iş ortamı, iş tatminsizliği, sektör/iş alanı değişikliği gibi iş ile ilgili sorunlar	19	19,8	30	10,5	49	12,9
İşveren veya çalışanlar ile problem, uyumsuzluk gibi iş ilişkileri ile ilgili sorunlar	33	34,4	85	29,8	118	31,0
Toplam	96	100	285	100	381	100
İlk defa iş aramakta olanlar	4	4,4	66	22,4	70	18,2
İşyeri küçülmesi, kapanması veya devri, belirli süreli sözleşme, performans gibi gerekçelerle işten çıkarılanlar	49	54,4	96	32,7	145	37,8
Evlilik, sağlık, askerlik, doğum, emeklilik, yer değişikliği, eğitim gibi diğer özel durumlar	7	7,8	17	5,8	24	6,3
Ücret, sosyal güvence ve yan haklar gibi fırsatlar ile ilgili sorunlar	2	2,2	3	1,0	5	1,3
Çalışma süresi ve yoğunluğu, iş ortamı, iş tatminsizliği, sektör/iş alanı değişikliği gibi iş ile ilgili sorunlar	8	8,9	37	12,6	45	11,7
İşveren veya çalışanlar ile problem, uyumsuzluk gibi iş ilişkileri ile ilgili sorunlar	20	22,2	75	25,5	95	24,7
Toplam	90	100	294	100	384	100

X kuşağında ilk defa iş arama oranı Y kuşağına göre her iki ilde de oldukça düşüktür. X ve Y kuşağında işten ayrılma/çıkarılma konusunda benzerlik bulunmaktadır. X kuşağında çoğunlukla işyeri küçülmesi, kapanması veya devri ile işveren veya çalışanlar ile problem gibi iki temel nedenden dolayı işten ayrıldığı veya çıkarıldığı görülmektedir. Hatta Ankara'da X kuşağındaki iki işsizden birinin işten çıkarılma nedeni olarak işyeri küçülmesi, kapanması veya devri gibi kriz dönemlerinde görülen nedenleri belirtilmesi dikkat çekmektedir. Krize bağlı nedenlerle işten çıkarmalardan X kuşağının Y kuşağına göre daha fazla etkilendiği anlaşılmaktadır. Muğla ilinde belirtilen oransal olarak yüksek iki neden X ve Y kuşağında benzerlik göstermektedir. Diğer nedenler her iki il için bu iki neden kadar yüksek oranlarda belirtilmemektedir.

Tablo 3.4. Katılımcıların Gelir Veya Ailede Maddi Destek Durumu

		X Kuşağı		Y Kuşağı		Toplam	
Kira vb. gelir		Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Muğla	Evet	15	15,6	18	6,3	33	8,7
	Hayır	81	84,4	267	93,7	348	91,3
	Toplam	96	100	285	100	381	100
Ankara	Evet	12	13,3	20	6,8	32	8,3
	Hayır	78	86,7	274	93,2	352	91,7
	Toplam	90	100	294	100	384	100
Aileden maddi destek		Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Muğla	Evet	29	30,2	134	47,0	163	42,8
	Hayır	67	69,8	151	53,0	218	57,2
	Toplam	96	100	285	100	381	100
Ankara	Evet	18	20,0	139	47,3	157	40,9
	Hayır	72	80,0	155	52,7	227	59,1
	Toplam	90	100	294	100	384	100

Kira vb. herhangi bir ücret dışı gelir ve aileden maddi destek alınmasına ilişkin Tablo 3.4.'e göre Muğla ve Ankara'da işsizlerin kira vb. herhangi bir ücret dışı gelirinin olmaması büyük çoğunluktadır. X kuşağında aileden maddi desteğin Y kuşağına göre daha düşük olduğu tablodan anlaşılmaktadır. Her 2 Y kuşağı işsizden 1'inin aileden maddi destek aldığını söylemek mümkündür.

Tablo 3.5. Anne Yaşama Durumu Ve Mesleği

		X Kuşağı		Y Kuşağı		Toplam	
Anne yaşama		Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Muğla	Sağ	65	67,7	267	93,7	332	87,1
	Vefat etti	31	32,3	18	6,3	49	12,9
	Toplam	96	100	285	100	381	100
Ankara	Sağ	70	77,8	285	96,9	355	92,4
	Vefat etti	20	22,2	9	3,1	29	7,6
	Toplam	90	100	294	100	384	100
Anne Mesleği*		Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Muğla	Ev hanımı	50	76,9	183	68,5	233	70,2
	Memur	2	3,1	17	6,4	19	5,7
	İşçi	4	6,2	19	7,1	23	6,9
	Esnaf, zanaatkar	0	0,0	3	1,1	3	0,9
	Serbest meslek	1	1,5	13	4,9	14	4,2
	Emekli	6	9,2	28	10,5	34	10,2
	Diğer	2	3,1	4	1,5	6	1,8
	Toplam	65	100	267	100	332	100
Ankara	Ev hanımı	60	85,7	225	78,9	285	80,3
	Memur	0	0,0	7	2,5	7	2,0
	İşçi	2	2,9	15	5,3	17	4,8
	Esnaf, zanaatkar	1	1,4	3	1,1	4	1,1
	Serbest meslek	1	1,4	13	4,6	14	3,9
	Emekli	5	7,1	18	6,3	23	6,5
	Diğer	1	1,4	4	1,4	5	1,4
	Toplam	70	100	285	100	355	100

*Anneleri vefat eden katılımcılar dahil edilmemiştir.

Tablo 3.6. Baba Yaşama Durumu ve Mesleği

		X Kuşağı		Y Kuşağı		Toplam	
Baba yaşama		Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Muğla	Sağ	50	52,1	249	87,4	299	78,5
	Vefat etti	46	47,9	36	12,6	82	21,5
	Toplam	96	100	285	100	381	100
Ankara	Sağ	53	58,9	256	87,1	309	80,5
	Vefat etti	37	41,1	38	12,9	75	19,5
	Toplam	90	100	294	100	384	100
Baba Mesleği*		Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Muğla	Çiftçi	9	18,0	39	15,7	48	16,1
	Memur	2	4,0	28	11,2	30	10,0
	İşçi	9	18,0	37	14,9	46	15,4
	Esnaf, zanaatkar	1	2,0	22	8,8	23	7,7
	Serbest meslek	4	8,0	34	13,7	38	12,7
	Emekli	25	50,0	84	33,7	109	36,5
	Diğer	0	0,0	5	2,0	5	1,7
	Toplam	50	100	249	100	299	100
Ankara	Çiftçi	4	7,5	22	8,6	26	8,4
	Memur	0	0,0	31	12,1	31	10,0
	İşçi	6	11,3	50	19,5	56	18,1
	Esnaf, zanaatkar	2	3,8	17	6,6	19	6,1
	Serbest meslek	6	11,3	41	16,0	47	15,2
	Emekli	33	62,3	86	33,6	119	38,5
	Diğer	2	3,8	9	3,5	11	3,6
	Toplam	53	100	256	100	309	100

*Babası vefat eden katılımcılar dahil edilmemiştir.

Kira vb. herhangi bir ücret dışı geliri olmayan X ve Y kuşağı işsiz katılımcıların çoğunlukta olduğu ve özellikle Y kuşağının çoğunluğunun aileden maddi destek aldığı düşünüldüğünde anne-babanın yaşama durumu ve yaptıkları mesleğin de önemi ortaya çıkmaktadır. Bu durumu gösteren Tablo 3.5. ve Tablo 3.6.'ya göre her ne kadar X kuşağında bu oran düşse de her iki il için katılımcıların çoğunluğunun anne ve babasının hayatta olduğu anlaşılmaktadır. X kuşağında annenin yaşama oranları baba yaşama oranına göre yüksek çıkmaktadır. Anne mesleği büyük çoğunlukla ev hanımı belirtilmekte; baba mesleğinde emekli oranı yüksek çıkmaktadır. Annelerinin ev hanımı, babalarının ise emekli olduğu göz önüne alınırsa işsizlik sürecindeki maddi desteğin yeterliliği tartışma konusudur. Bu yüzden sözü edilen mesleklerinde kaygı üzerinde etkisinin olması olasıdır.

Tablo 3.7. Çalışma Hayatındaki Sorunlar

		X Kuşağı		Y Kuşağı		Toplam	
Çalışma hayatında sorunlar vardır.		Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Muğla	Evet	96	100,0	284	99,6	380	99,7
	Hayır	0	0,0	1	0,4	1	0,3
	Toplam	96	100	285	100	381	100
Ankara	Evet	90	100,0	294	100,0	384	100,0
	Hayır	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Toplam	90	100	294	100	384	100
Çalışma hayatındaki önemli sorunlar*		Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Muğla	Ücretlerin yetersizliği	83	19,0	245	20,3	328	20,0
	İşsizlik	76	17,4	207	17,2	283	17,2
	Uzun çalışma süreleri	67	15,3	200	16,6	267	16,3
	Emeklilik yaşının yüksekliği	53	12,1	131	10,9	184	11,2
	İş güvencesinden yoksunluk	50	11,4	143	11,9	193	11,8
	Yasal düzenlemelerin yetersizliği	44	10,1	110	9,1	154	9,4
	Sosyal sigortaların yetersizliği	35	8,0	96	8,0	131	8,0
	Sendikaların güçsüzlüğü	29	6,6	72	6,0	101	6,2
	Toplam	437	100	1204	100	1641	100
	Ankara	Ücretlerin yetersizliği	72	21,7	245	20,4	317
İşsizlik		51	15,4	206	17,2	257	16,8
Uzun çalışma süreleri		47	14,2	183	15,3	230	15,0
Emeklilik yaşının yüksekliği		47	14,2	135	11,3	182	11,9
Yasal düzenlemelerin yetersizliği		31	9,3	134	11,2	165	10,8
İş güvencesinden yoksunluk		38	11,4	128	10,7	166	10,8
Sosyal sigortaların yetersizliği		25	7,5	87	7,3	112	7,3
Sendikaların güçsüzlüğü		21	6,3	81	6,8	102	6,7
Toplam		332	100	1199	100	1531	100

*Katılımcılara birden fazla şık işaretleyebilecekleri belirtilmiştir.

Kuşaklara göre farklı iki il için Türkiye’de çalışma hayatında sorunların neler olduğunu gösteren Tablo 3.7.’ye göre X ve Y Kuşağı işsizlerin nerdeyse tamamı çalışma hayatında sorunların var olduğunu belirtmektedirler. Her iki il için X ve Y kuşağında işsiz olmalarına rağmen belirtilen sorunların başında ücretlerin yetersizliği gelirken; işsizlik sorunu ikinci sırada yer almaktadır. Daha sonrasında ise uzun çalışma saatleri gelmektedir. Bu verilere göre, Türkiye’de çalışma saatleri uzun olmasına rağmen ücret seviyesinin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. X ve Y kuşağını yakından ilgilendiren diğer önemli sorunun da emekli yaşının yüksekliği olduğu anlaşılmaktadır.

Çalışmanın amacına yönelik olarak frekans dağılımları üzerinden hesaplama olanağı veren X² analizi (ki-kare testi) yapılması gerekmektedir. Böylelikle belirtilen değişkenler arasında ilişkinin var olup olmadığı tespit edilebilecektir. İki değişkenin birbirinden bağımsız olması aralarında bir ilişkinin olmadığı anlamına gelmektedir. Bu duruma şu şekilde bir örnek verilebilir: “Alışveriş merkezinde kalma süresi ile medeni durum arasında bir ilişki var mıdır?” (Coşkun, vd., 2015: 217-219). Burada da yapılan X² testi ile ele alınan frekans dağılımlarının birbiriyle ilişkisinin ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Tablo 3.8. Kuşaklar ile Eğitim Durumu Arasındaki İlişki

Eğitim durumu	Kuşak				X ²	SD	P	
	X Kuşağı		Y Kuşağı					
	Frekans	%	Frekans	%				
Muğla	İlkokul veya ortaokul	43	44,8	49	17,2	36,785	2	,000
	Lise	30	31,3	82	28,8			
	Ön lisans, lisans veya üstü	23	24,0	154	54,0			
	Toplam	96	100	285	100			
Ankara	İlkokul veya ortaokul	48	53,3	58	19,7	40,263	2	,000
	Lise	24	26,7	108	36,7			
	Ön lisans, lisans veya üstü	18	20,0	128	43,5			
	Toplam	90	100	294	100			
Toplam	İlkokul veya ortaokul	91	48,9	107	18,5	74,746	2	,000
	Lise	54	29,0	190	32,8			
	Ön lisans, lisans veya üstü	41	22,0	282	48,7			
	Toplam	186	100	579	100			

Eğitim durumunun kuşak değişkenine bağımlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare testi sonuçlarının yer aldığı Tablo 3.8.'e göre değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmaktadır (Muğla $X^2=36,785$; $p<0,05$, Ankara $X^2=40,263$; $p<0,05$, Toplam $X^2=74,746$; $p<0,05$). Bu sonuca göre iki ilde de iki grup (X ve Y kuşağı işsizler) arasında eğitim seviyesi açısından anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. X ve Y kuşağı işsizler arasındaki eğitim farkının tesadüfi olmadığını söylemek mümkündür. Y kuşağı işsizlerin eğitim seviyesi X kuşağı işsizlere göre daha yüksek çıkmaktadır.

Tablo 3.8. Kuşaklar ile İş Arama Süresi Arasındaki İlişki

İş arama süresi	Kuşak				X^2	SD	P
	X Kuşağı		Y Kuşağı				
	Frekans	%	Frekans	%			
1 aydan az	13	13,5	52	18,2	18,643	4	,001
1-5 ay	32	33,3	119	41,8			
Muğla 6-11 ay	14	14,6	30	10,5			
12-23 ay	5	5,2	39	13,7			
24+ ay	32	33,3	45	15,8			
Toplam	96	100	285	100			
1 aydan az	21	23,3	36	12,2	12,409	4	,015
1-5 ay	37	41,1	98	33,3			
Ankara 6-11 ay	9	10,0	49	16,7			
12-23 ay	14	15,6	57	19,4			
24+ ay	9	10,0	54	18,4			
Toplam	90	100	294	100			
1 aydan az	34	18,3	88	15,2	6,691	4	,153
1-5 ay	69	37,1	217	37,5			
Toplam 6-11 ay	23	12,4	79	13,6			
12-23 ay	19	10,2	96	16,6			
24+ ay	41	22,0	99	17,1			
Toplam	186	100	579	100			

İş arama süresinin işsizlerde kuşak değişkenine bağımlılığının belirlenmesi amacıyla yapılan ki-kare testi sonuçlarının yer aldığı Tablo 3.9.'da Muğla ve Ankara illeri için değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunurken (Muğla $X^2=18,643$; $p<0,05$ ve Ankara $X^2=12,409$; $p<0,05$), toplam satırındaki hesaplamaya göre değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı değildir ($X^2=6,691$; $p>0,05$). Bu sonuçlara

göre Muğla ve Ankara'da X ve Y kuşağı işsizlerin iş aram sürelerinde farklılık bulunmaktadır. Y kuşağının iş arama süresinin X kuşağına göre daha yüksek olduğunu belirtmek mümkündür.

Tablo 3.9. Kuşaklar ile Aileden Maddi Destek Alma Arasındaki İlişki

Aileden maddi destek	Kuşak				X ²	S D	P	
	X Kuşağı		Y Kuşağı					
	Frekans	%	Frekans	%				
Muğla	Evet	29	30,2	134	47,0	8,289	1	,004
	Hayır	67	69,8	151	53,0			
	Toplam	96	100	285	100			
Ankara	Evet	18	20,0	139	47,3	21,215	1	,000
	Hayır	72	80,0	47,3	52,7			
	Toplam	90	100	294	100			
Toplam	Evet	47	25,3	273	47,2	27,701	1	,000
	Hayır	139	74,7	306	52,8			
	Toplam	186	100	579	100			

Aileden maddi destek alma durumunun kuşak değişkenine göre ilişkisinin ortaya konulmasına yönelik hesaplamaların yer aldığı Tablo 3.10.'a göre değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlıdır (Muğla $X^2=8,289$; $p<0,05$, Ankara $X^2=21,215$; $p<0,05$, Toplam $X^2=27,701$; $p<0,05$). Buna göre Y kuşağı işsizlerin X kuşağına göre maddi anlamda aileden daha çok destek aldıkları sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 3.10. Kuşaklar ile Çalışma Hayatındaki Sorunlar Arasındaki İlişki

Çalışma hayatındaki sorunlar*	Kuşak				X ²	S D	P	
	X Kuşağı		Y Kuşağı					
	Frekans	%	Frekans	%				
Muğla	Ücretlerin yetersizliği	83	86,5	245	86,0	,015	1	,904
	İşsizlik	76	79,2	207	72,6	1,605	1	,205
	Uzun çalışma süreleri	67	69,8	200	70,2	,005	1	,943
	Emeklilik yaşının yüksekliği	53	55,2	131	46,0	2,457	1	,117
	Yasal düzenlemelerin yetersizliği	44	45,8	110	38,6	1,562	1	,211
	İş güvencesinden yoksunluk	50	52,1	143	50,2	,105	1	,746
	Sosyal sigortaların yetersizliği	35	36,5	96	33,7	,245	1	,621
	Sendikaların güçsüzlüğü	29	30,2	72	25,3	,901	1	,342
Ankara	Ücretlerin yetersizliği	72	80,0	245	83,3	,532	1	,466
	İşsizlik	51	56,7	206	70,1	5,591	1	,018
	Uzun çalışma süreleri	47	52,2	183	62,2	2,882	1	0,90
	Emeklilik yaşının yüksekliği	47	52,2	135	45,9	1,098	1	,295
	Yasal düzenlemelerin yetersizliği	31	34,4	134	45,6	3,486	1	,062
	İş güvencesinden yoksunluk	38	42,2	128	43,5	,049	1	,826
	Sosyal sigortaların yetersizliği	25	27,8	87	29,6	,110	1	,740
	Sendikaların güçsüzlüğü	21	23,3	81	27,6	,628	1	,428

İşçinin İtiraz Hakkının Kapsamı Üzerine

Toplam	Ücretlerin yetersizliği	155	83,3	490	84,6	,179	1	,673
	İşsizlik	127	68,3	413	71,3	,631	1	,427
	Uzun çalışma süreleri	114	61,3	383	66,1	1,460	1	,227
	Emeklilik yaşının yüksekliği	100	53,8	266	45,9	3,452	1	,063
	Yasal düzenlemelerin yetersizliği	75	40,3	244	42,1	,192	1	,662
	İş güvencesinden yoksunluk	88	47,3	271	46,8	,015	1	,904
	Sosyal sigortaların yetersizliği	60	32,3	183	31,6	,028	1	,868
	Sendikaların güçsüzlüğü	50	26,9	153	26,4	,015	1	,902

*Katılımcılara birden fazla şık işaretleyebilecekleri belirtildiği gözönünde bulundurularak analizler yapılmıştır.

Türkiye'deki çalışma sorunlarının kuşak değişkenine göre bağımlılığının belirlenmesine yönelik hesaplamaların yer aldığı Tablo 3.10.'da tüm satırlarda değişkenler arasında farklılığının olmadığı görülürken; yalnızca Ankara ilinde işsizlik satırında değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmaktadır ($X^2=5,591$; $p<0,05$). Buna göre Ankara'da Y kuşağı işsizler X kuşağına göre daha fazla işsizlik sorunu üzerinde durmaktadırlar. Diğer sorunlarla kuşak değişkeni arasında bir ilişki söz konusu değildir.

Tablo 3.11. X Ve Y Kuşağı İşsizlerin Cinsiyet Değişkeni ile Eğitim Durumu Arasındaki İlişki

Eğitim durumu		Cinsiyet				X ²	SD	P	
		Kadın		Erkek					
		Frekans	%	Frekans	%				
Muğla	X Kuşağı	İlkokul veya ortaokul	23	40,4	20	51,3	8,318	2	,016
		Lise	24	42,1	6	15,4			
		Ön lisans, lisans veya üstü	10	17,5	13	33,3			
		Toplam	57	100	39	100			
Y Kuşağı	Y Kuşağı	İlkokul veya ortaokul	20	13,1	29	22,0	4,308	2	,116
		Lise	44	28,8	38	28,8			
		Ön lisans, lisans veya üstü	89	58,2	65	49,2			
		Toplam	153	100	132	100			
Ankara	X Kuşağı	İlkokul veya ortaokul	22	44,0	26	65,0	3,938	2	,140
		Lise	16	32,0	8	20,0			
		Ön lisans, lisans veya üstü	12	24,0	6	15,0			
		Toplam	50	100	40	100			
Y Kuşağı	Y Kuşağı	İlkokul veya ortaokul	16	10,0	42	31,3	38,374	2	,000
		Lise	50	31,3	58	43,3			
		Ön lisans, lisans veya üstü	94	58,8	34	25,4			
		Toplam	160	100	134	100			
Toplam	X Kuşağı	İlkokul veya ortaokul	45	42,1	46	58,2	8,732	2	,013
		Lise	40	37,4	14	17,7			
		Ön lisans, lisans veya üstü	22	20,6	19	24,1			
		Toplam	107	100	79	100			
Y Kuşağı	Y Kuşağı	İlkokul veya ortaokul	36	11,5	71	26,7	32,892	2	,000
		Lise	94	30,0	96	36,1			
		Ön lisans, lisans veya üstü	183	58,5	99	37,2			
		Toplam	313	100	266	100			

Eğitim durumunun X ve Y kuşağı işsizlerde cinsiyet değişkenine göre bağımlılığına ilişkin sonuçların yer aldığı Tablo 3.12.'ye göre; Muğla ilinde X kuşağında değişkenler arasında bağımlılık bulunmakta ($X^2=8,318$; $p<0,05$), Y kuşağında ise bulunmamaktadır ($X^2=4,308$; $p>0,05$). Buna göre Muğla'da X kuşağı işsizlerde cinsiyet değişkenine eğitim durumunda farklılık söz konusudur.

Kadınların eğitim seviyesi daha düşük çıkmaktadır. Ankara ilinde tam tersi olup; X kuşağında değişkenler arasında bir ilişki yokken ($X^2=3,938$; $p>0,05$), Y kuşağında ilişki vardır. Ancak Muğla'dan farklı olarak erkeklerin eğitim seviyesi kadınlara göre daha düşük çıkmaktadır. Toplam satırında ise her iki kuşakta da cinsiyet değişkenine göre ilişki vardır (X kuşağı için $X^2=8,732$; $p<0,05$, Y kuşağı için $X^2=32,892$; $p<0,05$). Bu satıra ilişkin bir değerlendirme yapmak gerekirse; X kuşağında kadınların eğitim seviyesi daha düşük çıkmaktayken, Y kuşağında kadınların eğitim seviyesi daha yüksek çıkmaktadır.

Tablo 3.12. X Ve Y Kuşağı İşsizlerin Cinsiyet Değişkeni ile İş Arama Süresi Arasındaki İlişki

İş arama süresi	Cinsiyet				X ²	S D	P	
	Kadın		Erkek					
	Frekans	%	Frekans	%				
Muğla X Kuşağı	1 aydan az	10	17,5	3	7,7	3,736	4	,443
	1-5 ay	19	33,3	13	33,3			
	6-11 ay	8	14,0	6	15,4			
	12-23 ay	4	7,0	1	2,6			
	24+ ay	16	28,1	16	41,0			
	Toplam	57	100	39	100			
Muğla Y Kuşağı	1 aydan az	29	19,0	23	17,4	6,728	4	,151
	1-5 ay	54	35,3	65	49,2			
	6-11 ay	19	12,4	11	8,3			
	12-23 ay	22	14,4	17	12,9			
	24+ ay	29	19,0	16	12,1			
	Toplam	153	100	132	100			
Ankara X Kuşağı	1 aydan az	9	18,0	12	30,0	13,736	4	,008
	1-5 ay	18	36,0	19	47,5			
	6-11 ay	5	10,0	4	10,0			
	12-23 ay	14	28,0	0	0,0			
	24+ ay	4	8,0	5	12,5			
	Toplam	50	100	40	100			
Ankara Y Kuşağı	1 aydan az	15	9,4	21	15,7	17,458	4	,002
	1-5 ay	43	26,9	55	41,0			
	6-11 ay	27	16,9	22	16,4			
	12-23 ay	34	21,3	23	17,2			
	24+ ay	41	25,6	13	9,7			
	Toplam	160	100	134	100			

İşçinin İtiraz Hakkının Kapsamı Üzerine

Toplam	X Kuşağı	1 aydan az	19	17,8	15	19,0	12,528	4	,014
		1-5 ay	37	34,6	32	40,5			
		6-11 ay	13	12,1	10	12,7			
		12-23 ay	18	16,8	1	1,3			
		24+ ay	20	18,7	21	26,6			
	Toplam	107	100	79	100				
	Y Kuşağı	1 aydan az	44	14,1	44	16,5	20,544	4	,000
		1-5 ay	97	31,0	120	45,1			
		6-11 ay	46	14,7	33	12,4			
		12-23 ay	56	17,9	40	15,0			
24+ ay		70	22,4	29	10,9				
Toplam	313	100	266	100					

İş arama süresinin X ve Y kuşağı işsizlerde cinsiyet değişkenine göre bağımlılığının ele alındığı Tablo 3.13.'te Muğla ilinde değişkenler arasında bir ilişki görülmemektedir (X kuşağı için $X^2=3,736$; $p>0,05$, Y kuşağı için $X^2=6,728$; $p>0,05$). Ankara ilinde ise X ve Y kuşağında değişkenler arasında bağımlılık vardır (X kuşağı için $X^2=13,736$; $p<0,05$, Y kuşağı için $X^2=17,458$; $p<0,05$). Bu bağımlılığın sonucu olarak, X kuşağında erkeklerin kadınlara kıyasla iş arama süreleri daha kısadır. Y kuşağında da benzer bir eğilim vardır. Toplam satırı değerlendirildiğinde Ankara'ya benzer bir durum görülmektedir (X kuşağı için $X^2=12,528$; $p<0,05$, Y kuşağı için $X^2=20,544$; $p<0,05$).

Tablo 3.14. X ve Y Kuşağı İşsizlerin Cinsiyet Değişkeni ile Aileden Maddi Destek Alma Arasındaki İlişki

Aileden maddi destek		Cinsiyet				X ²	SD	P	
		Kadın		Erkek					
		Frekans	%	Frekans	%				
Muğla	X Kuşağı	Evet	16	28,1	13	33,3	,304	1	,581
		Hayır	41	71,9	26	66,7			
		Toplam	57	100	39	100			
	Y Kuşağı	Evet	77	50,3	57	43,2	1,452	1	,228
		Hayır	76	49,7	75	56,8			
		Toplam	153	100	132	100			
Ankara	X Kuşağı	Evet	9	18,0	9	22,5	,281	1	,596
		Hayır	41	82,0	31	77,5			
		Toplam	50	100	40	100			
	Y Kuşağı	Evet	86	53,8	53	39,6	5,897	1	,015
		Hayır	74	46,3	81	60,4			
		Toplam	160	100	134	100			
Toplam	X Kuşağı	Evet	25	23,4	22	27,8	,484	1	,487
		Hayır	82	76,6	57	72,2			
		Toplam	107	100	79	100			
	Y Kuşağı	Evet	163	52,1	110	41,4	6,636	1	,010
		Hayır	150	47,9	156	58,6			
		Toplam	313	100	266	100			

Tablo 3.14.'te aileden maddi destek alınmanın X ve Y kuşağı işsizlerde cinsiyet değişkenine göre bağımlılığı incelenmektedir. Buna göre X ve Y kuşağında değişkenler arasında ilişki Muğla'da bulunmazken (X kuşağı için $X^2=,304$; $p>0,05$, Y kuşağı için $X^2=1,452$; $p>0,05$); Ankara ilinde yalnızca Y kuşağında bulunmaktadır (X kuşağı için $X^2=,281$; $p>0,05$, Y kuşağı için $X^2=5,897$; $p<0,05$). Bu sonuçlara göre Ankara'da Y kuşağı işsizlerde istatistiksel olarak anlamlı derecede kadınlar erkeklere kıyasla ailelerinden daha çok maddi destek elde etmektedirler. Toplam satırında Ankara'daki duruma benzer bir sonuç ortaya çıkmaktadır (X kuşağı için $X^2=,484$; $p>0,05$, Y kuşağı için $X^2=6,636$; $p<0,05$).

Tablo 3.15. X ve Y Kuşağı İşsizlerin Cinsiyet Değişkeni ile Çalışma Hayatındaki Sorunlar Arasındaki İlişki

Çalışma hayatındaki sorunlar*	Cinsiyet				X ²	S D	P		
	Kadın		Erkek						
	Frekans	%	Frekans	%					
Mugla	X Kuşağı	Ücret...	47	82,5	36	92,3	1,920	1	,166
		İşsizlik	43	75,4	33	84,6	1,182	1	,277
		Uzun ...	39	68,4	28	71,8	,125	1	,724
		Emekli...	31	54,4	22	56,4	,038	1	,845
		Yasal...	23	40,4	21	53,8	1,699	1	,192
		İş güven...	27	47,4	23	59,0	1,250	1	,264
		Sosyal...	18	31,6	17	43,6	1,442	1	,230
	Sendika...	13	22,8	16	41,0	3,646	1	,056	
	Y Kuşağı	Ücret...	135	88,2	110	83,3	1,411	1	,235
		İşsizlik	112	73,2	95	72,0	,054	1	,816
		Uzun ...	113	73,9	87	65,9	2,138	1	,144
		Emekli...	74	48,4	57	43,2	,767	1	,381
		Yasal...	57	37,3	53	40,2	,251	1	,616
		İş güven...	81	52,9	62	47,0	1,011	1	,315
Sosyal...		56	36,6	40	30,3	1,258	1	,262	
Sendika...	36	23,5	36	27,3	,526	1	,468		
Ankara	X Kuşağı	Ücret...	41	82,0	31	77,5	,281	1	,596
		İşsizlik	23	46,0	28	70,0	5,213	1	,022
		Uzun ...	27	54,0	20	50,0	,143	1	,706
		Emekli...	28	56,0	19	47,5	,643	1	,422
		Yasal...	17	34,0	14	35,0	,010	1	,921
		İş güven...	20	40,0	18	45,0	,228	1	,633
		Sosyal...	16	32,0	9	22,5	1,000	1	,317
	Sendika...	12	24,0	9	22,5	,028	1	,867	
	Y Kuşağı	Ücret...	133	83,1	112	83,6	,011	1	,917
		İşsizlik	125	78,1	81	60,4	10,866	1	,001
		Uzun ...	111	69,4	72	53,7	7,594	1	,006
		Emekli...	76	47,5	59	44,0	,354	1	,552
		Yasal...	71	44,4	63	47,0	,205	1	,651
		İş güven...	74	46,3	54	40,3	1,051	1	,305
Sosyal...		50	31,3	37	27,6	,463	1	,496	
Sendika...	41	25,6	40	29,9	,652	1	,419		

İşçinin İtiraz Hakkının Kapsamı Üzerine

Toplam	X Kuşağı	Ücret...	88	82,2	67	84,8	,216	1	,642
		İşsizlik	66	61,7	61	77,2	5,063	1	,024
		Uzun ...	66	61,7	48	60,8	,016	1	,898
		Emekli...	59	55,1	41	51,9	,192	1	,661
		Yasal...	40	37,4	35	44,3	,905	1	,342
		İş güven...	47	43,9	41	51,9	1,159	1	,282
		Sosyal...	34	31,8	26	32,9	,027	1	,870
	Sendika...	25	23,4	25	31,6	1,586	1	,208	
	Y Kuşağı	Ücret...	268	85,6	222	83,5	,518	1	,472
		İşsizlik	237	75,7	176	66,2	6,417	1	,011
		Uzun ...	224	71,6	159	59,8	8,928	1	,003
		Emekli...	150	47,9	116	43,6	1,078	1	,299
		Yasal...	128	40,9	116	43,6	,435	1	,510
		İş güven...	155	49,5	116	43,6	2,018	1	,155
Sosyal...		106	33,9	77	28,9	1,609	1	,205	
Sendika...	77	24,6	76	28,6	1,166	1	,280		

*Daha önce belirtilen çalışma hayatındaki önemli sorunları belirtmektedir. Karışıklığa yol açmasını önlemek üzere kısaltılmıştır. Katılımcılara birden fazla şık işaretleyebilecekleri belirtildiği gözönünde bulundurularak analizler yapılmıştır.

Tablo 3.15.'e bakıldığında Türkiye'de çalışma hayatındaki sorunların X ve Y kuşağı işsizlerde cinsiyet değişkenine göre Muğla'da X ve Y kuşağı işsizlerde değişkenler arasında ilişkinin olmadığı anlaşılmaktadır. Ancak Ankara'da X kuşağında işsizlik değişkeninde anlamlı bir ilişki vardır ($X^2=5,213$; $p<0,05$). Buna göre işsizlik sorununu kadınlar erkeklere göre daha çok dile getirmektedirler. Y kuşağında ise işsizlik sorununun ($X^2=10,866$; $p<0,05$) yanında uzun çalışma saatleri değişkenlerine göre bir ilişki söz konusudur ($X^2=7,594$; $p<0,05$). Y kuşağı kadınlar erkeklere kıyasla belirtilen iki sorundan daha çok şikâyet etmektedirler. Toplam satırında da Ankara'daki Y kuşağı işsizlerin durumuna benzer bir sonuç görülmektedir (işsizlik $X^2=6,417$; $p<0,05$, uzun çalışma saatleri $X^2=8,928$; $p<0,05$).

Tablo 3.13. X ve Y Kuşağı İşsizlerin Medeni Durumu ile İş Arama Süresi Arasındaki İlişki

İş arama süresi	Medeni Durum				X ²	SD	P	
	Evlü		Bekar					
	Frekans	%	Frekans	%				
Muğla X Kuşağı	1 aydan az	11	16,7	2	6,7	4,109	4	,392
	1-5 ay	22	33,3	10	33,3			
	6-11 ay	7	10,6	7	23,3			
	12-23 ay	4	6,1	1	3,3			
	24+ ay	22	33,3	10	33,3			
	Toplam	66	100	30	100			
Muğla Y Kuşağı	1 aydan az	15	18,8	37	18,0	,584	4	,965
	1-5 ay	35	43,8	84	41,0			
	6-11 ay	9	11,3	21	10,2			
	12-23 ay	10	12,5	29	14,1			
	24+ ay	11	13,8	34	16,6			
	Toplam	80	100	205	100			
Ankara X Kuşağı	1 aydan az	11	18,6	10	32,3	8,912	4	,063
	1-5 ay	29	49,2	8	25,8			
	6-11 ay	4	6,8	5	16,1			
	12-23 ay	11	18,6	3	9,7			
	24+ ay	4	6,8	5	16,1			
	Toplam	59	100	31	100			
Ankara Y Kuşağı	1 aydan az	22	22,7	14	7,1	16,113	4	,003
	1-5 ay	29	29,9	69	35,0			
	6-11 ay	11	11,3	38	19,3			
	12-23 ay	17	17,5	40	20,3			
	24+ ay	18	18,6	36	18,3			
	Toplam	97	100	197	100			
Toplam X Kuşağı	1 aydan az	22	17,6	12	19,7	6,880	4	,142
	1-5 ay	51	40,8	18	29,5			
	6-11 ay	11	8,8	12	19,7			
	12-23 ay	15	12,0	4	6,6			
	24+ ay	26	20,8	15	24,6			
	Toplam	125	100	61	100			

Y Kuşağı	1 aydan az	37	20,9	51	12,7	6,952	4	,138
	1-5 ay	64	36,2	153	38,1			
	6-11 ay	20	11,3	59	14,7			
	12-23 ay	27	15,3	69	17,2			
	24+ ay	29	16,4	70	17,4			
	Toplam	177	100	402	100			

İş arama süresinin X ve Y kuşağı işsizlerde medeni durum değişkenine göre bağımlılığı Tablo 3.16.'da incelenmektedir. Buna göre Muğla ilinde değişkenler arasında ilişki bulunmamaktadır (X kuşağı için $X^2=4,109$; $p>0,05$, Y kuşağı için $X^2=,584$; $p>0,05$). Ankara için X kuşağında Muğla'ya benzer bir sonuç görülürken ($X^2=8,912$; $p>0,05$); Y kuşağında değişkenler arasında ilişki olduğu sonucuna ulaşılmaktadır ($X^2=16,113$; $p<0,05$). Böylece Y kuşağındaki bekar işsizlerin evlilere göre iş arama sürelerinin daha uzun olduğu anlaşılmaktadır. Toplam satırında ise Muğla'daki sonuca benzer bir durum söz konusudur (X kuşağı için $X^2=6,880$; $p>0,05$, Y kuşağı için $X^2=,138$; $p>0,05$).

Tablo 3.14. X ve Y Kuşağı İşsizlerin Medeni Durumu ile Aileden Maddi Destek Alma Arasındaki İlişki

Aileden maddi destek		Medeni Durum				X ²	SD	P	
		Evli		Bekar					
		Frekans	%	Frekans	%				
Muğla	Kuşağı	Evet	16	24,2	13	43,3	3,565	1	,059
		Hayır	50	75,8	17	56,7			
		Toplam	66	100	30	100			
Muğla	Kuşağı	Evet	29	36,3	105	51,2	5,176	1	,023
		Hayır	51	63,7	100	48,8			
		Toplam	80	100	205	100			
Ankara	Kuşağı	Evet	10	16,9	8	25,8	,996	1	,318
		Hayır	49	83,1	23	74,2			
		Toplam	59	100	31	100			
Ankara	Kuşağı	Evet	33	34,0	106	53,8	10,209	1	,001
		Hayır	64	66,0	91	46,2			
		Toplam	97	100	197	100			
Toplam	Kuşağı	Evet	26	20,8	21	34,4	4,031	1	,045
		Hayır	99	79,2	40	65,6			
		Toplam	125	100	61	100			
Toplam	Kuşağı	Evet	62	35,0	211	52,5	15,033	1	,000
		Hayır	115	65,0	191	47,5			
		Toplam	177	100	402	100			

Aileden maddi destek almanın X ve Y kuşağı işsizlerde medeni durum değişkenine göre bağımlılığına ilişkin hesaplamaların yer aldığı Tablo 3.17. de Muğla ve Ankara’da X kuşağında değişkenler arasında ilişki yokken (Muğla $X^2=3,565$; $p>0,05$, Ankara $X^2=,996$; $p>0,05$); Y kuşağı için değişkenler arasında ise bir ilişki vardır (Muğla $X^2=5,176$; $p<0,05$, Ankara $X^2=10,209$; $p<0,05$). Bu tabloya bakıldığında bekarların evlilere kıyasla daha çok aileden destek aldıkları görülmektedir. Aynı tablonun toplam satırında hem X, hem de Y kuşağı işsizlerde değişkenler arasında ilişki bulunmaktadır (X kuşağı için $X^2=4,031$; $p<0,05$, Y kuşağı için $X^2=15,033$; $p<0,05$). Sonuç olarak toplamda her iki kuşakta yer alan işsizlerde bekarlar daha çok aileden maddi destek almaktadır.

Tablo 3.15. X ve Y Kuşağı İşsizlerin Medeni Durumu ile Çalışma Hayatındaki Sorunlar Arasındaki İlişki

Çalışma hayatındaki sorunlar*	Medeni Durum				X ²	S D	P		
	Evli		Bekar						
	Frekans	%	Frekans	%					
Muğla	X Kuşağı	Ücret...	59	89,4	24	80,0	1,555	1	,212
		İşsizlik	50	75,8	26	86,7	1,488	1	,222
		Uzun ...	48	72,7	19	63,3	,863	1	,353
		Emekli...	36	54,5	17	56,7	,038	1	,846
		Yasal...	31	47,0	13	43,3	,110	1	,740
		İş güven...	36	54,5	14	46,7	,513	1	,474
		Sosyal...	23	34,8	12	40,0	,236	1	,627
	Sendika...	18	27,3	11	36,7	,863	1	,353	
	Y Kuşağı	Ücret...	67	83,8	178	86,8	,452	1	,501
		İşsizlik	53	66,3	154	75,1	2,279	1	,131
		Uzun ...	50	62,5	150	73,2	3,131	1	,077
		Emekli...	38	47,5	93	45,4	,106	1	,745
		Yasal...	34	42,5	76	37,1	,715	1	,398
		İş güven...	41	51,2	102	49,8	,051	1	,821
Sosyal...		25	31,3	71	34,6	,295	1	,587	
Sendika...	20	25,0	52	25,4	,004	1	,949		
Ankara	X Kuşağı	Ücret...	50	84,7	22	71,0	2,411	1	,120
		İşsizlik	31	52,5	20	64,5	1,187	1	,276
		Uzun ...	32	54,2	15	48,4	,279	1	,598
		Emekli...	30	50,8	17	54,8	,130	1	,719
		Yasal...	18	30,5	13	41,9	1,175	1	,278
		İş güven...	24	40,7	14	45,2	,167	1	,682
		Sosyal...	18	30,5	7	22,6	,637	1	,425
		Sendika...	13	22,0	8	25,8	,162	1	,688

İşçinin İtiraz Hakkının Kapsamı Üzerine

	Ücret...	84	86,6	161	81,7	1,111	1	,292
	İşsizlik	59	60,8	147	74,6	5,897	1	,015
Y Kuşağı	Uzun ...	62	63,9	121	61,4	,172	1	,678
	Emekli...	49	50,5	86	43,7	1,232	1	,267
	Yasal...	49	50,5	85	43,1	1,423	1	,233
	İş güven...	50	51,5	78	39,6	3,777	1	,052
	Sosyal...	32	33,0	55	27,9	,802	1	,370
	Sendika...	29	29,9	52	26,4	,399	1	,528
	Ücret...	109	87,2	46	75,4	4,103	1	,043
	İşsizlik	81	64,8	46	75,4	2,131	1	,144
X Kuşağı	Uzun ...	80	64,0	34	55,7	1,180	1	,277
	Emekli...	66	52,8	34	55,7	,142	1	,706
	Yasal...	49	39,2	26	42,6	,200	1	,655
	İş güven...	60	48,0	28	45,9	,072	1	,788
	Sosyal...	41	32,8	19	31,1	,051	1	,821
	Sendika...	31	24,8	19	31,1	,840	1	,359
Toplam	Ücret...	151	85,3	339	84,3	,091	1	,763
	İşsizlik	112	63,3	301	74,9	8,084	1	,004
	Uzun ...	112	63,3	271	67,4	,939	1	,333
	Emekli...	87	49,2	179	44,5	1,059	1	,304
	Yasal...	83	46,9	161	40,0	2,360	1	,124
	İş güven...	91	51,4	180	44,8	2,174	1	,140
	Sosyal...	57	32,2	126	31,3	,042	1	,838
	Sendika...	49	27,7	104	25,9	,208	1	,649

*Daha önce belirtilen çalışma hayatındaki önemli sorunları belirtmektedir. Karışıklığa yol açmasını önlemek üzere kısaltılmıştır. Katılımcılara birden fazla şık işaretleyebilecekleri belirtildiği gözönünde bulundurularak analizler yapılmıştır.

Çalışma hayatındaki sorunların X ve Y kuşağı işsizlerde medeni durum değişkenine göre bağımlılığın ortaya konulduğu Tablo 3.18.'de Muğla'da değişkenler arasında farklılık söz konusu değildir. Ancak Ankara'da X kuşağında Muğla'ya benzer bir durum varken, Y kuşağında işsizlik sorunu bekarlarda daha çok dile getirilmekte ve bu durum istatistiksel olarak ilişkilidir ($X^2=5,897$; $p<0,05$). Ayrıca örneklemin toplamında X kuşağında bekarlara nazaran evli işsizlerde ücret konusu üzerinde daha çok durulmaktadır ($X^2=4,103$; $p<0,05$). Y kuşağında ise Ankara'daki duruma benzer bir sonuç (işsizlik) çıkmaktadır ($X^2=8,084$; $p<0,05$).

Tablo 3.19. X ve Y Kuşağı İşsizlerin Eğitim Düzeyi ile İş Arama Süresi Arasındaki İlişki

İş Arama Süresi	Eğitim düzeyi						X ²	SD	P	
	İlkokul veya ortaokul		Lise		Önlisans, Lisans veya üstü					
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%				
Mugla X Kuşağı	1 aydan az	7	16,3	3	10,0	3	13,5	4,488	8	,811
	1-5 ay	13	30,2	12	40,0	7	33,3			
	6-11 ay	6	14,0	4	13,3	4	14,6			
	12-23 ay	4	9,3	0	0,0	1	5,2			
	24+ ay	13	30,2	11	36,7	8	33,3			
	Toplam	43	100	30	100	23	100			
Mugla Y Kuşağı	1 aydan az	6	12,2	10	12,2	36	23,4	19,768	8	,011
	1-5 ay	31	63,3	29	35,4	59	38,3			
	6-11 ay	3	6,1	12	14,6	15	9,7			
	12-23 ay	2	4,1	14	17,1	23	14,9			
	24+ ay	7	14,3	17	20,7	21	13,6			
	Toplam	49	100	82	100	154	100			
Ankara X Kuşağı	1 aydan az	9	18,8	6	25,0	6	33,3	7,279	8	,507
	1-5 ay	21	43,8	10	41,7	6	33,3			
	6-11 ay	5	10,4	1	4,2	3	16,7			
	12-23 ay	6	12,5	6	25,0	2	11,1			
	24+ ay	7	14,5	1	4,2	1	5,6			
	Toplam	48	100	24	100	18	100			
Ankara Y Kuşağı	1 aydan az	10	17,2	17	15,7	9	7,0	17,282	8	,027
	1-5 ay	25	43,1	30	27,8	43	33,6			
	6-11 ay	5	8,6	20	18,5	24	18,8			
	12-23 ay	5	8,6	26	24,1	26	20,3			
	24+ ay	13	22,4	15	13,9	26	20,3			
	Toplam	58	100	108	100	128	100			
Toplam X Kuşağı	1 aydan az	16	17,6	9	16,7	9	22,0	2,515	8	,961
	1-5 ay	34	37,4	22	40,7	13	31,7			
	6-11 ay	11	12,1	5	9,3	7	17,1			
	12-23 ay	10	11,0	6	11,1	3	7,3			
	24+ ay	20	22,0	12	22,2	9	22,0			
	Toplam	91	100	54	100	41	100			
Toplam Y Kuşağı	1 aydan az	16	15,0	27	14,2	45	16,0	22,272	8	,004
	1-5 ay	56	52,3	59	31,1	102	36,2			
	6-11 ay	8	7,5	32	16,8	39	13,8			
	12-23 ay	7	6,5	40	21,1	49	17,4			
	24+ ay	20	18,7	32	16,8	47	16,7			
	Toplam	107	100	190	100	282	100			

İş arama süresinin X ve Y kuşağı işsizlerde eğitim düzeyi değişkenine göre ilişkinin durumu ile ilgili hesaplamaların yer aldığı Tablo 3.19.'da X kuşağında Muğla, Ankara ve toplam satırında değişkenler arasında istatistiksel olarak bir ilişki yoktur (Muğla $X^2=4,488$; $p>0,05$, Ankara $X^2=7,279$; $p>0,05$, toplam $X^2=2,515$; $p>0,05$). Ancak Y kuşağında değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (Muğla $X^2=19,768$; $p<0,05$, Ankara $X^2=17,282$; $p<0,05$, toplam $X^2=22,272$; $p<0,05$). Bu sonuca göre Y kuşağında eğitim seviyesi arttıkça iş arama süresi arttığı görülmektedir.

Tablo 3.16. X ve Y Kuşağı İşsizlerin Eğitim Düzeyi ile Aileden Maddi Destek Alma Arasındaki İlişki

Aileden maddi destek		Eğitim düzeyi						X ²	S D	P	
		İlkokul veya ortaokul		Lise		Önlisans, Lisans veya üstü					
		Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%				
Muğla	X Kuşağı	Evet	10	23,3	10	33,3	9	39,1	1,993	2	,369
		Hayır	33	76,7	20	66,7	14	60,9			
		Toplam	43	100	30	100	23	100			
	Y Kuşağı	Evet	17	34,7	33	40,2	84	54,5	8,001	2	,018
		Hayır	32	65,3	49	59,8	70	45,5			
		Toplam	49	100	82	100	154	100			
Ankara	X Kuşağı	Evet	9	18,8	4	16,7	5	27,8	,894	2	,640
		Hayır	39	81,3	20	83,3	13	72,2			
		Toplam	48	100	24	100	18	100			
	Y Kuşağı	Evet	16	27,6	38	35,2	85	66,4	34,148	2	,000
		Hayır	42	72,4	70	64,8	43	33,6			
		Toplam	58	100	108	100	128	100			
Toplam	X Kuşağı	Evet	19	20,9	14	25,9	14	34,1	2,652	2	,266
		Hayır	72	79,1	40	74,1	27	65,9			
		Toplam	91	100	54	100	41	100			
	Y Kuşağı	Evet	33	30,8	71	37,4	169	59,9	37,197	2	,000
		Hayır	74	69,2	119	62,6	113	40,1			
		Toplam	107	100	190	100	282	100			

Tablo 3.20.'de aileden maddi destek almanın X ve Y kuşağı işsizlerde eğitim düzeyi değişkenine göre bağımlılığına ilişkin hesaplamalar yer almaktadır. Buna göre iş arama süresinde olduğu gibi X kuşağında Muğla, Ankara ve toplam satırında değişkenler arasında istatistiksel olarak bir ilişki bulunmamaktadır (Muğla $X^2=1,993$; $p>0,05$, Ankara $X^2=,894$; $p>0,05$, toplam $X^2=2,652$; $p>0,05$). Buna rağmen Y kuşağında ilişkinin olduğu görülmektedir (Muğla $X^2=8,001$; $p<0,05$, Ankara $X^2=34,148$; $p<0,05$, toplam $X^2=37,197$; $p<0,05$). Bu sonucu değerlendirilmesiyle Y kuşağı işsizlerde eğitim seviyesi ile aileden destek alma arasında ilişki olduğu, eğitim seviyesi arttıkça aileden destek alma oranlarında artışın gerçekleştiğini söylemek mümkündür.

Tablo 3.21. X ve Y Kuşağı İşsizlerin Eğitim Düzeyi ile Çalışma Hayatındaki Sorunlar Arasındaki İlişki

Çalışma hayatındaki sorunlar*	Eğitim düzeyi						X ²	SD	P		
	İlkokul veya ortaokul		Lise		Önlisans, Lisans veya üstü						
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%					
Muğla	X Kuşağı	Ücret...	34	79,1	27	90,0	22	95,7	3,987	2	,136
		İşsizlik	33	76,7	21	70,0	22	95,7	5,471	2	,065
		Uzun ...	30	69,8	22	73,3	15	65,2	,407	2	,816
		Emekli...	21	48,8	18	60,0	14	60,9	1,282	2	,527
		Yasal...	18	41,9	11	36,7	15	65,2	4,770	2	,092
		İş güven...	22	51,2	13	43,3	15	65,2	2,525	2	,283
		Sosyal...	16	37,2	8	26,7	11	47,8	2,535	2	,282
	Sendika...	13	30,2	7	23,3	9	39,1	1,541	2	,463	
	Y Kuşağı	Ücret...	40	81,6	69	84,1	136	88,3	1,690	2	,430
		İşsizlik	33	67,3	62	75,6	112	72,7	1,055	2	,590
		Uzun ...	29	59,2	55	67,1	116	75,3	5,157	2	,076
		Emekli...	21	42,9	32	39,0	78	50,6	3,142	2	,208
		Yasal...	13	26,5	28	34,1	69	44,8	6,200	2	,045
		İş güven...	23	46,9	38	46,3	82	53,2	1,269	2	,530
Sosyal...		18	36,7	28	34,1	50	32,5	,314	2	,855	
Sendika...	10	20,4	23	28,0	39	25,3	,949	2	,622		
Ankara	X Kuşağı	Ücret...	40	83,3	19	79,2	13	72,2	1,024	2	,599
		İşsizlik	32	66,7	13	54,2	6	33,3	6,007	2	,050
		Uzun ...	23	47,9	13	54,2	11	61,1	,963	2	,618
		Emekli...	20	41,7	16	66,7	11	61,1	4,720	2	,094
		Yasal...	14	29,2	10	41,7	7	38,9	1,304	2	,521
		İş güven...	19	36,9	11	45,8	8	44,4	,302	2	,860
		Sosyal...	14	29,2	7	29,2	4	22,2	,346	2	,841
	Sendika...	9	18,8	7	29,2	5	27,8	1,219	2	,544	
	Y Kuşağı	Ücret...	42	72,4	90	83,3	113	88,3	7,236	2	,027
		İşsizlik	26	44,8	70	64,8	110	85,9	34,410	2	,000
		Uzun ...	28	48,3	69	63,9	86	67,2	6,271	2	,043
		Emekli...	20	34,5	47	43,5	68	53,1	5,982	2	,050
		Yasal...	20	34,5	42	38,9	72	56,3	10,704	2	,005
		İş güven...	20	34,5	46	42,6	62	48,4	3,224	2	,200
Sosyal...		13	22,4	32	29,6	42	32,8	2,072	2	,355	
Sendika...	11	19,0	29	26,9	41	32,0	3,455	2	,178		
Toplam	X Kuşağı	Ücret...	74	81,3	46	85,2	35	85,4	,521	2	,771
		İşsizlik	65	71,4	34	63,0	28	68,3	1,121	2	,571
		Uzun ...	53	58,2	35	64,8	26	63,4	,717	2	,699
		Emekli...	41	45,1	34	63,0	25	61,0	5,473	2	,065
		Yasal...	32	35,2	21	38,9	22	53,7	4,082	2	,130
		İş güven...	41	45,1	24	44,4	23	56,1	1,634	2	,442
		Sosyal...	30	33,0	15	27,8	15	36,6	,868	2	,648
	Sendika...	22	24,2	14	25,9	14	34,1	1,465	2	,481	
	Y Kuşağı	Ücret...	82	76,6	159	83,7	249	88,3	8,304	2	,016
		İşsizlik	59	55,1	132	69,5	222	78,7	21,572	2	,000
		Uzun ...	57	53,3	124	65,3	202	71,6	11,776	2	,003
		Emekli...	41	38,3	79	41,6	146	51,8	7,822	2	,020
		Yasal...	33	30,8	70	36,8	141	50,0	14,935	2	,001
		İş güven...	43	40,2	84	44,2	144	51,1	4,450	2	,108
Sosyal...		31	29,0	60	31,6	92	32,6	,479	2	,787	
Sendika...	21	19,6	52	27,4	80	28,4	3,179	2	,204		

*Daha önce belirtilen çalışma hayatındaki önemli sorunları belirtmektedir. Karışıklığa yol açmasını önlemek üzere kısaltılmıştır. Katılımcılara birden fazla şık işaretleyebilecekleri belirtildiği gözönünde bulundurularak analizler yapılmıştır.

Çalışma hayatındaki sorunların eğitim düzeyi değişkenine göre ilişkilerinin belirlenmeye çalışıldığı Tablo 3.21.'de Muğla'da X kuşağında değişkenler arasında ilişki bulunmazken Y kuşağında yasal düzenlemelerin yetersizliği ile eğitimi düzeyi arasında ilişkinin olduğu tespit edilmektedir ($X^2=6,200$; $p<0,05$). Buna göre Muğla'da Y kuşağı işsizlerin eğitim seviyesi arttıkça bu sorunu dile getirme oranları artmaktadır. Ankara'da ise X kuşağında işsizlik ile eğitim düzeyi arasında ilişki bulunmaktadır ($X^2= 6,007$; $p<0,05$). Buna göre Ankara'da X kuşağı işsizlerde eğitim seviyesi düştükçe bu sorundan daha çok şikâyet edilmektedir. Y kuşağında ise eğitim seviyesi arttıkça ücretlerin yetersizliği ($X^2= 7,236$; $p<0,05$), işsizlik ($X^2= 34,410$; $p<0,05$), uzun çalışma saatleri ($X^2= 6,271$; $p<0,05$) ve yasal düzenlemelerin yetersizliği ($X^2= 10,704$; $p<0,05$) sorunları daha çok belirtilmekte ve bu değişkenler arasındaki ilişki anlamlı seviyededir. Muğla ve Ankara birlikte değerlendirildiğinde Ankara'daki Y kuşağı işsizlerdeki durumun benzeri görülmektedir (ücret... $X^2= 8,304$; $p<0,05$, işsizlik $X^2= 21,572$; $p<0,05$, uzun... $X^2= 11,776$; $p<0,05$, yasal... $X^2= 14,935$; $p<0,05$). Ayrıca emeklilik yaşının yüksekliği ($X^2= 6,7822$; $p<0,05$) sorunundan eğitim seviyesi arttıkça daha çok söz edilmektedir.

C. D. Spielberger ve arkadaşları tarafından (1970) geliştirilen ve Türkçeye uyarlaması Öner ve Le Compte (1983) tarafından yapılan “durumluk-sürekli kaygı envanteri ölçeği” kaygı düzeyinin ölçülmesi olanağını vermektedir. Daha önce belirtildiği üzere durumluk kaygı, kişinin içinde bulunduğu stresli durumdan dolayı hissettiği kendine has olan kaygıyı tanımlanırken; sürekli kaygı, kişinin içinde bulunduğu durumu/durumları stresli olarak yorumlama eğilimi olarak ifade edilmektedir.

Tablo 3.22. Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinin Güvenilirlik Katsayıları

Güvenilirlik Analizi		A	Madde Sayısı
Muğla	Durumluk Kaygı Envanteri	,909	20
	Sürekli Kaygı Envanteri	,867	20
Ankara	Durumluk Kaygı Envanteri	,892	20
	Sürekli Kaygı Envanteri	,831	20
Toplam	Durumluk Kaygı Envanteri	,900	20
	Sürekli Kaygı Envanteri	,849	20

Tablo 3.22.'ye göre durumluk kaygı envanterinin güvenilirlik katsayısı çalışmada Muğla 0,909, Ankara 0,892 ve tüm katılımcılar için 0,900 çıkarken; sürekli kaygı envanterinin ise sırasıyla 0,867, 0,831 ve 0,849 olarak hesaplanmaktadır. Güvenilirlik analizlerinin yapılmasından sonra elde edilen değerlerin yorumlanması için ölçütlere bakıldığında; 0 ile 1 arası değerler alan alfa

değerinin (α) kabul edilebilir bir değer olması için en düşük 0.70 olması gerekmektedir (Coşkun vd., 2015, s. 126). Buna göre hesaplanan değerlerin kabul edilebilir bir seviyede olduğunu söylemek mümkündür. Durumluk-sürekli kaygı envanteri 40 madden oluşmaktadır. Değerlendirme aralıkları ise 1 (Hemen hemen hiçbir zaman), 2 (Bazen), 3 (Çoğu zaman), 4 (Hemen hemen her zaman) şeklindedir. Ölçekte yer alan doğrudan ifadeler olumsuz duyguları, tersine dönmüş ifadeler ise olumlu duyguları ifade etmektedir. 1, 6, 7, 10, 13, 16, 19. maddeler tersine dönmüş ifadelerden oluşmaktadır. Ölçekten elde edilen toplam puan değeri 20 ile 80 arasında değişmektedir. Puanın yüksek olması kaygı düzeyinin yüksekliğini göstermektedir.

Tablo 3.23. Katılımcıların Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri Ortalamaları

			N	\bar{X}	Ss	Min.	Maks.
Muğla	X Kuşağı	Durumluk Kaygı Envanteri	96	43,80	11,444	21	68
		Sürekli Kaygı Envanteri	96	45,67	9,439	25	71
	Y Kuşağı	Durumluk Kaygı Envanteri	285	39,06	10,863	20	72
		Sürekli Kaygı Envanteri	285	41,91	9,145	20	67
Ankara	X Kuşağı	Durumluk Kaygı Envanteri	90	39,59	11,303	20	67
		Sürekli Kaygı Envanteri	90	43,80	9,972	20	66
	Y Kuşağı	Durumluk Kaygı Envanteri	294	41,62	10,536	20	72
		Sürekli Kaygı Envanteri	294	44,56	8,697	22	76
Toplam	X Kuşağı	Durumluk Kaygı Envanteri	186	41,76	11,540	20	68
		Sürekli Kaygı Envanteri	186	44,76	9,719	20	71
	Y Kuşağı	Durumluk Kaygı Envanteri	579	40,36	10,766	20	72
		Sürekli Kaygı Envanteri	579	43,26	9,010	20	76

Araştırmada Muğla'da İŞKUR'a başvuran 96 X kuşağı işsizlerin en düşük durumluk kaygı envanteri puan ortalaması 43,80 (standart sapması 11,444), sürekli kaygı envanteri puan ortalaması ise 45,67 (standart sapması 9,439) olduğu Tablo 3.23.'te görülmektedir. 285 Y kuşağı işsiz katılımcının puan ortalamaları durumluk kaygıda 39,06 (standart sapması 10,863), sürekli kaygıda ise 41,91 (standart sapması 9,145) çıkmaktadır. Aynı tablodaki Ankara verileri incelendiğinde, X kuşağı için durumluk kaygı 39,59 (standart sapması 11,303) ve sürekli kaygı 43,80 (standart sapması 9,972) görülürken; Y kuşağı için ise sırasıyla 41,62 (standart sapması 10,536) ve 44,56 (standart sapması 8,697)'dir. Tüm katılımcıların dahil edilerek yapılan analizlerin yer aldığı toplam satırında X kuşağında durumluk kaygı 41,76 (standart sapması 11,540), sürekli kaygı 44,76 (standart sapması 9,719)'dur. Y kuşağı işsiz tüm katılımcılarda durumluk kaygı 40,36 (10,766) ve sürekli kaygı 43,26 (standart sapması 9,010) olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 3.23.'te elde edilen kaygı düzeylerinin yorumlanabilmesi için birtakım yapılması gereken hesaplamalar bulunmaktadır. X ve Y kuşağı işsizlerin kendi grupları içerisindeki kaygı düzeylerinin yorumlanabilmesi için X ve Y kuşağı işsiz katılımcıların yer aldığı toplam satırındaki puan ortalamalarına bakılması gerekmektedir. Buna göre, X kuşağı için durumluk kaygı envanteri puan ortalamasının bir standart sapma alt sınırı olan 30,22 puanın altında puanı olan katılımcılar " $20 < \text{Puan} \leq 30,22$ kaygı düzeyi düşük"; durumluk kaygı envanteri puan ortalamasının bir standart sapma üst sınırı olan 53,30 puanın üstünde puan olan katılımcıların ise " $53,30 < \text{Puan} \leq 68$ kaygı düzeyi yüksek" olduğu kabul edilmiştir. Belirtilen alt ve üst puanlar arasında kalan durumluk kaygı envanteri puana sahip katılımcılar " $30,22 < \text{Puan} \leq 53,30$ kaygı düzeyi orta" olduğunu belirtmek mümkündür. Durumluk kaygı envanterinde olduğu gibi X kuşağında sürekli kaygı envanterinde de benzer bir hesaplama yapılması gerekmektedir. Buna göre " $20 < \text{Puan} \leq 35,04$ kaygı düzeyi düşük"; " $54,48 < \text{Puan} \leq 71$ kaygı düzeyi yüksek"; " $35,04 < \text{Puan} \leq 54,48$ kaygı düzeyi orta" dır. Hesaplamalar Y kuşağı işsiz katılımcılar içinde yapıldığında durumluk kaygı envanterinde " $20 < \text{Puan} \leq 29,59$ kaygı düzeyi düşük"; " $51,12 < \text{Puan} \leq 72$ kaygı düzeyi yüksek"; " $29,59 < \text{Puan} \leq 51,12$ kaygı düzeyi orta" çıkmaktadır. Sürekli kaygı envanterinde ise aralıklar " $20 < \text{Puan} \leq 34,25$ kaygı düzeyi düşük"; " $52,27 < \text{Puan} \leq 76$ kaygı düzeyi yüksek"; " $34,25 < \text{Puan} \leq 52,27$ kaygı düzeyi orta" olarak hesaplanmaktadır. Bu hesaplamalara göre X ve Y kuşağı işsizlerde Muğla, Ankara ve tüm katılımcılarda durumluk-sürekli kaygı envanteri puan ortalamalarına göre orta düzeyde bir kaygıya sahip oldukları sonucuna ulaşılmaktadır. Araştırmada iki grup arasındaki kaygı düzeyi farklılıklarının incelenmesi için Bağımsız Grup t testi (Independent Samples t Test); ikiden fazla grupları karşılaştırmak içinde varyans analizi (one-way Anova) uygulanmaktadır.

Tablo 3.24. Durumluk-Sürekli Kaygı Düzeyinin Kuşak Değişkenine Göre Farklılaşması

		Kuşak	N	\bar{X}	Ss	SD	t	P
Muğla	Durumluk Kaygı Envanteri	X Kuşağı	96	43,80	11,444	379	3,652	,000
		Y Kuşağı	285	39,06	10,863			
	Sürekli Kaygı Envanteri	X Kuşağı	96	45,67	9,439	379	3,451	,000
		Y Kuşağı	285	41,91	9,145			
Ankara	Durumluk Kaygı Envanteri	X Kuşağı	90	39,59	11,303	382	-	,116
		Y Kuşağı	294	41,62	10,536			
	Sürekli Kaygı Envanteri	X Kuşağı	90	43,80	9,972	382	-,698	,485
		Y Kuşağı	294	44,56	8,697			
Toplam	Durumluk Kaygı Envanteri	X Kuşağı	186	41,76	11,540	763	1,520	,129
		Y Kuşağı	579	40,36	10,766			
	Sürekli Kaygı Envanteri	X Kuşağı	186	44,76	9,719	763	1,947	,052

Durumluk-sürekli kaygı envanteri puan toplamlarına göre X ve Y kuşağında (Muğla, Ankara ve toplamda) orta düzeyde bir kaygının görüldüğü Tablo 3.24'e göre İŞKUR'a başvuran işsizlerde Ankara satırında kuşak değişkenine göre durumluk ve sürekli kaygıda gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır (Durumluk $t_{(382)} = -1,575$; $p > 0,05$; Sürekli $t_{(382)} = -,698$; $p > 0,05$). Aynı şekilde tüm katılımcıların dahil edilerek yapılan hesaplamalarda da anlamlı bir farklılık yoktur (Durumluk $t_{(763)} = 1,520$; $p > 0,05$; Sürekli $t_{(763)} = 1,947$; $p > 0,05$). Ancak Muğla ilinde kuşaklar arasında durumluk ve sürekli kaygı anlamlı farklılıkların olduğu sonucuna aynı tablodan ulaşılmaktadır (Durumluk $t_{(379)} = 3,652$; $p < 0,05$; Sürekli $t_{(379)} = 3,451$; $p < 0,05$). Bu sonuca göre Muğla ilinde X kuşağının sürekli ve durumluk kaygı düzeylerinin Y kuşağına kıyasla daha yüksek ve bu farkın anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 3.25. Durumluk-Sürekli Kaygı Düzeyinin İl Değişkenine Göre Farklılaşması

		İl	N	\bar{X}	Ss	SD	t	P
X Kuşağı	Durumluk	Muğla	96	43,80	11,444	184	-	,012
	Kaygı Envanteri	Ankara	90	39,59	11,303		2,524	
	Sürekli Kaygı Envanteri	Muğla	96	45,67	9,439	184	-	,191
		Ankara	90	43,80	9,972		1,312	
Y Kuşağı	Durumluk	Muğla	285	39,06	10,863	577	2,886	,004
	Kaygı Envanteri	Ankara	294	41,62	10,536			
	Sürekli Kaygı Envanteri	Muğla	285	41,91	9,145	577	3,568	,000
		Ankara	294	44,56	8,697			

Muğla ve Ankara illerine göre kuşaklar arasında kaygı düzeyinin farklılığının ortaya konulduğu Tablo 3.25.'te X kuşağı işsizlerde sürekli kaygı düzeyinde il değişkenine göre gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken ($t_{(184)} = -1,312$; $p > 0,05$); durumluk kaygı düzeyinde Muğla ile Ankara arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($t_{(184)} = -2,524$; $p < 0,05$). Buna göre Muğla'daki X kuşağı işsizler içinde buldukları işsizlik durumundan Ankara'da ikamet eden X kuşağı işsizlere kıyasla daha çok kaygı duymaktadırlar. Y kuşağında ise durumluk ve sürekli kaygı envanterinde il değişkenine göre anlamlı bir farklılık mevcuttur (Durumluk $t_{(577)} = 2,886$; $p < 0,05$; Sürekli $t_{(577)} = 3,568$; $p < 0,05$). Y kuşağında ise Muğla'daki durumun tersi çıkmaktadır. Buna göre Y kuşağının kaygı düzeyi Muğla'ya kıyasla Ankara'da daha yüksek çıkmakta ve bu farklılık istatistiksel olarak anlamlı büyüklüktedir.

Tablo 3.26. Durumluk-Sürekli Kaygı Düzeyinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşması

			Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	SD	t	P
Muğla	X Kuşağı	Durumluk Kaygı	Kadın	57	43,77	10,963	94	-,031	,975
		Envanteri	Erkek	39	43,85	12,259			
	Sürekli Kaygı	Kadın	57	46,19	9,174	94	,659	,512	
		Envanteri	Erkek	39	44,90				9,883
	Y Kuşağı	Durumluk Kaygı	Kadın	153	38,93	11,099	283	-,203	,839
		Envanteri	Erkek	132	39,20	10,623			
Sürekli Kaygı	Kadın	153	42,99	9,661	283	2,163	,031		
	Envanteri	Erkek	132	40,66				8,370	
Ankara	X Kuşağı	Durumluk Kaygı	Kadın	50	38,02	11,345	88	-1,482	,142
		Envanteri	Erkek	40	41,55	11,078			
	Sürekli Kaygı	Kadın	50	43,06	10,901	88	-,785	,434	
		Envanteri	Erkek	40	44,73				8,721
	Y Kuşağı	Durumluk Kaygı	Kadın	160	42,68	11,241	292	1,891	,060
		Envanteri	Erkek	134	40,36	9,515			
Sürekli Kaygı	Kadın	160	46,20	8,926	292	3,610	,000		
	Envanteri	Erkek	134	42,60				8,016	
Toplam	X Kuşağı	Durumluk Kaygı	Kadın	107	41,08	11,459	184	-,934	,352
		Envanteri	Erkek	79	42,68	11,658			
	Sürekli Kaygı	Kadın	107	44,73	10,093	184	-,056	,955	
		Envanteri	Erkek	79	44,81				9,253
	Y Kuşağı	Durumluk Kaygı	Kadın	313	40,85	11,311	577	1,190	,235
		Envanteri	Erkek	266	39,78	10,078			
Sürekli Kaygı	Kadın	313	44,63	9,415	576,51	3	4,086	,000	
	Envanteri	Erkek	266	41,64					8,236

Durumluk-sürekli kaygı envanteri puan toplamalarına göre Tablo 3.26.'da Muğla'da İŞKUR'a başvuran X kuşağı işsizlerin durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinde cinsiyet değişkenine göre gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken (Durumluk $t_{(94)} = -,031$; $p > 0,05$; Sürekli $t_{(94)} = ,659$; $p > 0,05$); Y

kuşağında da durumluk kaygı düzeyinde benzer bir durum söz konusu olup ($t_{(94)} = -0,203$; $p > 0,05$), sürekli kaygı düzeyine göre farklılık bulunmaktadır ($t_{(283)} = 2,163$; $p < 0,05$). Buna göre Muğla ilinde Y kuşağında kadınların sürekli kaygı düzeyinin erkeklere göre daha yüksek olduğunu söylemek mümkündür. Ankara iline ait ve tüm katılımcıların birlikte değerlendirildiği verilerin yer aldığı aynı tabloda Muğla iline benzer bir durum söz konusudur. Buna göre Ankara’da ve toplam satırın X kuşağında kaygı düzeylerinde gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır ((Ankara için; Durumluk $t_{(88)} = -1,482$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(88)} = -0,785$; $p > 0,05$), (Toplam satırı için; Durumluk $t_{(184)} = -0,934$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(184)} = -0,056$; $p > 0,05$)). Y kuşağında ise sürekli kaygı düzeyinde cinisiet değişkenine göre farklılık olduğunu hem Ankara hem de toplam satırı için verilere göre söylemek mümkündür ((Ankara için; Durumluk $t_{(292)} = 1,891$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(292)} = 3,610$; $p < 0,05$), (Toplam satırı için; Durumluk $t_{(577)} = 1,190$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(576,513)} = 4,086$; $p < 0,05$)). Muğla’da görülen sonuca benzer şekilde Y kuşağı işsizlerde kadınların kaygı düzeyi erkeklere kıyasla daha yüksek çıkmaktadır.

Tablo 3.27. Durumluk-Sürekli Kaygı Düzeyinin Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşması

		Medeni durum	N	\bar{X}	Ss	SD	t	P	
Muğla	X Kuşağı	Durumluk Kaygı	Evli	66	42,74	11,842	94	-1,352	,180
		Envanteri	Bekar	30	46,13	10,321			
	Y Kuşağı	Sürekli Kaygı	Evli	66	45,42	10,513	94	-,372	,711
		Envanteri	Bekar	30	46,20	7,770			
	Y Kuşağı	Durumluk Kaygı	Evli	80	40,50	10,369	283	1,404	,161
		Envanteri	Bekar	205	38,49	11,023			
			80	43,80	8,882	283	2,191	,029	
			205	41,18	9,161				
Ankara	X Kuşağı	Durumluk Kaygı	Evli	59	38,29	10,692	88	-1,517	,133
		Envanteri	Bekar	31	42,06	12,179			
	Y Kuşağı	Sürekli Kaygı	Evli	59	43,54	8,867	47,82	-,307	,760
		Envanteri	Bekar	31	44,29	11,942			
	Y Kuşağı	Durumluk Kaygı	Evli	97	40,26	10,755	292	-1,562	,119
		Envanteri	Bekar	197	42,29	10,389			
			97	43,73	8,349	292	-1,143	,254	
			197	44,96	8,856				
Toplam	X Kuşağı	Durumluk Kaygı	Evli	125	40,64	11,487	184	-1,914	,057
		Envanteri	Bekar	61	44,07	11,396			
	Y Kuşağı	Sürekli Kaygı	Evli	125	44,54	9,576	184	-,456	,649
		Envanteri	Bekar	61	45,23	10,070			
	Y Kuşağı	Durumluk Kaygı	Evli	177	40,37	10,553	577	,012	,991
		Envanteri	Bekar	402	40,36	10,871			
			177	43,76	8,569	577	,898	,369	

Durumluk-sürekli kaygı envanteri puan toplamlarının X ve Y kuşağının medeni durumlarının gruplandırılmasına göre yapılan hesaplamaların yer aldığı Tablo 3.27.'de Muğla'da X kuşağının kaygı düzeylerinde medeni duruma göre anlamlı farklılık söz konusu değildir (Durumluk $t_{(94)} = -1,352$; $p > 0,05$; Sürekli $t_{(94)} = -0,372$; $p > 0,05$). Ancak Y kuşağında sürekli kaygı düzeyinde medeni duruma göre farklılık gözlemlenmektedir (Durumluk $t_{(283)} = 1,404$; $p > 0,05$; Sürekli $t_{(283)} = 2,191$; $p > 0,05$). Buna göre Muğla'da Y kuşağı evli işsizlerin bekarlara kıyasla sürekli kaygı düzeyi daha yüksek çıkmaktadır. Ankara'da ise medeni durum değişkenine göre kuşaklarda gruplar arasında farklılık olmadığını söylemek mümkündür ((Ankara X kuşağı için; Durumluk $t_{(88)} = -1,517$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(47,824)} = -0,307$; $p > 0,05$), (Ankara Y kuşağı için; Durumluk $t_{(292)} = -1,562$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(292)} = -1,143$; $p > 0,05$), (Toplam satırı X kuşağı için; Durumluk $t_{(184)} = -1,914$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(184)} = -0,456$; $p > 0,05$), (Toplam satırı Y kuşağı için; Durumluk $t_{(577)} = 0,012$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(577)} = 0,898$; $p > 0,05$)).

Tablo 3.28. Durumluk-Sürekli Kaygı Düzeyinin İkamet Yeri Değişkenine Göre Farklılaşması

		Gruplar	İkamet yeri	N	\bar{X}	Ss	F	P	Fark	
Miyola	X Kuşağı	Durumluk	1	Köy	17	51,29	8,053			
		Kaygı	2	Kasaba-İlçe	35	41,69	10,783	4,852	,010	1-2
		Envanteri	3	İl	44	42,59	12,080			1-3
	Y Kuşağı	Sürekli	1	Köy	17	51,18	7,282			
		Kaygı	2	Kasaba-İlçe	35	44,77	8,842	3,755	,027	1-3
		Envanteri	3	İl	44	44,25	10,028			
Ankara	X Kuşağı	Durumluk	1	Köy	67	38,49	11,393			
		Kaygı	2	Kasaba-İlçe	103	39,09	10,200	,134	,875	----
		Envanteri	3	İl	115	39,36	11,200			
	Y Kuşağı	Sürekli	1	Köy	67	41,81	8,955			
		Kaygı	2	Kasaba-İlçe	103	42,32	8,705	,169	,844	----
		Envanteri	3	İl	115	41,61	9,689			
Tonişam	X Kuşağı	Durumluk	1	Köy	3	35,00	14,000			
		Kaygı	2	Kasaba-İlçe	27	41,89	12,617	,958	,388	----
		Envanteri	3	İl	60	38,78	10,572			
	Y Kuşağı	Sürekli	1	Köy	3	40,67	19,140			
		Kaygı	2	Kasaba-İlçe	27	45,74	9,432	,811	,448	----
		Envanteri	3	İl	60	43,08	9,779			
Tonişam	X Kuşağı	Durumluk	1	Köy	8	38,75	8,844			
		Kaygı	2	Kasaba-İlçe	49	41,16	10,375	,382	,683	----
		Envanteri	3	İl	237	41,81	10,642			
	Y Kuşağı	Sürekli	1	Köy	8	46,50	6,866			
		Kaygı	2	Kasaba-İlçe	49	43,51	8,510	,589	,555	----
		Envanteri	3	İl	237	44,71	8,797			
Tonişam	X Kuşağı	Durumluk	1	Köy	20	48,85	10,530			
		Kaygı	2	Kasaba-İlçe	62	41,77	11,518	4,683	,010	1-2
		Envanteri	3	İl	104	40,39	11,336			1-3
	Y Kuşağı	Sürekli	1	Köy	20	49,60	9,902			
		Kaygı	2	Kasaba-İlçe	62	45,19	9,041	3,398	,036	1-3
		Envanteri	3	İl	104	43,58	9,854			
Tonişam	X Kuşağı	Durumluk	1	Köy	75	38,52	11,098			
		Kaygı	2	Kasaba-İlçe	152	39,76	10,269	1,985	,138	----
		Envanteri	3	İl	352	41,01	10,873			
	Y Kuşağı	Sürekli	1	Köy	75	42,31	8,838			
		Kaygı	2	Kasaba-İlçe	152	42,70	8,632	1,122	,326	----
		Envanteri	3	İl	352	43,70	9,200			

İkamet yerinin iş bulma olasılığı üzerindeki etkisi düşünüldüğünde işsizlerin durumluk ve sürekli kaygı düzeyi üzerinde de etkisi olacağının öngörülmesi mümkündür. Tablo 3.28.'deki sonuçlara göre Muğla'daki X kuşağı işsizlerde ikamet yeri değişkeninde gruplar arasında farklılık görülmektedir (Durumluk $F = 4,852$; $p < 0,05$; Sürekli $F = 3,755$; $p < 0,05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun belirlenmesine yönelik yapılan homojenlik testindeki (durumluk $p < 0,05$ (Tamhane); sürekli $p > 0,05$ (Tukey)) sonuçlara göre Muğla'da X kuşağı işsizlerde durumluk kaygı düzeyi köyde ikamet edenlerin diğer iki gruba kıyasla daha yüksek çıktığı; sürekli kaygının ise köyde yaşayanların ilde ikamet edenlere nazaran yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Muğla'da Y kuşağında ise istatistiksel olarak farklılık bulunmamaktadır (Durumluk $F = ,134$; $p > 0,05$; Sürekli $F = ,844$; $p > 0,05$). Toplam satırında Muğla'daki duruma benzer sonuç görülmektedir ((X kuşağı için Durumluk $F = 4,683$; $p < 0,05$; Sürekli $F = 3,393$; $p < 0,05$), (Y kuşağı için Durumluk $F = 1,985$; $p > 0,05$; Sürekli $F = 1,122$; $p > 0,05$)). Ankara için bir değerlendirme yapmak gerekirse X ve Y kuşağında durumluk ve sürekli kaygıda ikamet yeri değişkenine göre gruplara arasında farklılığa rastlanılmamaktadır ((X kuşağı için Durumluk $F = ,958$; $p > 0,05$; Sürekli $F = ,811$; $p > 0,05$), (Y kuşağı için Durumluk $F = ,382$; $p > 0,05$; Sürekli $F = ,589$; $p > 0,05$)).

Tablo 3.29. Durumluk-Sürekli Kaygı Düzeyinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşması

		Gruplar	İkamet yeri	N	\bar{x}	Ss	F	P	Fark		
Muğla	X Kuşağı	Durumluk	1	İlkokul veya ortaokul	43	46,12	11,529				
		Kaygı	2	Lise	30	41,93	11,925	1,613	,205	----	
		Envanteri	3	Ön lisans, lisans veya üstü	23	41,91	10,264				
	Y Kuşağı	Sürekli	1	İlkokul veya ortaokul	43	46,79	9,711				
		Kaygı	2	Lise	30	45,03	9,543	,577	,563	----	
		Envanteri	3	Ön lisans, lisans veya üstü	23	44,39	8,938				
	Ankara	X Kuşağı	Durumluk	1	İlkokul veya ortaokul	49	39,69	8,987			
			Kaygı	2	Lise	82	40,96	11,445	2,339	,098	----
			Envanteri	3	Ön lisans, lisans veya üstü	154	37,84	10,989			
Y Kuşağı		Sürekli	1	İlkokul veya ortaokul	49	43,35	8,177				
		Kaygı	2	Lise	82	42,93	9,411	2,037	,132	----	
		Envanteri	3	Ön lisans, lisans veya üstü	154	40,92	9,228				
Ankara	X Kuşağı	Durumluk	1	İlkokul veya ortaokul	48	42,17	10,547				
		Kaygı	2	Lise	24	39,71	11,585	5,179	,007	1-3	
		Envanteri	3	Ön lisans, lisans veya üstü	18	32,56	10,416				
	Y Kuşağı	Sürekli	1	İlkokul veya ortaokul	48	46,23	8,458				
		Kaygı	2	Lise	24	43,63	11,263	5,453	,006	1-3	
		Envanteri	3	Ön lisans, lisans veya üstü	18	37,56	9,654				
	Ankara	X Kuşağı	Durumluk	1	İlkokul veya ortaokul	58	42,05	9,580			
			Kaygı	2	Lise	108	40,09	10,258	1,891	,153	----
			Envanteri	3	Ön lisans, lisans veya üstü	128	42,72	11,090			
Y Kuşağı		Sürekli	1	İlkokul veya ortaokul	58	45,74	6,919				
		Kaygı	2	Lise	108	43,51	8,863	1,429	,241	----	
		Envanteri	3	Ön lisans, lisans veya üstü	128	44,91	9,226				
Toplam	X Kuşağı	Durumluk	1	İlkokul veya ortaokul	91	44,03	11,138				
		Kaygı	2	Lise	54	40,94	11,717	4,470	,013	1-3	
		Envanteri	3	Ön lisans, lisans veya üstü	41	37,80	11,232				
	Y Kuşağı	Sürekli	1	İlkokul veya ortaokul	91	46,49	9,025				
		Kaygı	2	Lise	54	44,41	10,265	4,080	,018	1-3	
		Envanteri	3	Ön lisans, lisans veya üstü	41	41,39	9,764				
	Toplam	X Kuşağı	Durumluk	1	İlkokul veya ortaokul	107	40,97	9,344			
			Kaygı	2	Lise	190	40,47	10,766	,296	,744	----
			Envanteri	3	Ön lisans, lisans veya üstü	282	40,05	11,281			
Y Kuşağı		Sürekli	1	İlkokul veya ortaokul	107	44,64	7,580				
		Kaygı	2	Lise	190	43,26	9,083	1,762	,173	----	
		Envanteri	3	Ön lisans, lisans veya üstü	282	42,73	9,424				

Durumluk-sürekli kaygı düzeyinin eğitim durumu değişkenine göre değerlerin yer aldığı Tablo 3.29.'a göre Muğla ilinde X ve Y kuşağı işsizlerin kaygı düzeylerinde farklılık gözlemlenmemektedir ((X kuşağı için Durumluk $F = 1,163$; $p > 0,05$; Sürekli $F = ,577$; $p > 0,05$), (Y kuşağı için Durumluk $F = 2,339$; $p > 0,05$; Sürekli $F = 2,037$; $p > 0,05$)). Eğitim seviyesinin değişmesi (yükselmesi veya düşmesi) durumluk ve sürekli kaygı düzeyi üzerinde Muğla'da kuşaklarda herhangi farklılığa yol açmamaktadır. Ankara ilindeki Y kuşağı işsizlerde Muğla'daki Y kuşağına benzer bir sonuç çıkarken (Durumluk $F = 1,891$; $p > 0,05$; Sürekli $F = 1,429$; $p > 0,05$); X kuşağında durumluk ve sürekli kaygı düzeyinde farklılık görülmektedir (Durumluk $F = 5,179$; $p < 0,05$; Sürekli $F = 5,453$; $p < 0,05$). Homojenlik testinde (Durumluk $p > 0,05$ (Tukey); Sürekli $p > 0,05$ (Tukey)) Ankara'daki X kuşağı işsizlerde önlisans, lisans veya üstü eğitim seviyesine sahip olanların durumluk ve sürekli kaygı düzeyi ilkokul veya ortaokul mezunlarına kıyasla daha düşük çıkmaktadır. Toplam satırındaki tüm katılımcıların hesaplamalarında da Ankara'daki duruma benzer bir sonuç çıkmaktadır ((X kuşağı için Durumluk $F = 4,470$; $p < 0,05$; Sürekli $F = 4,080$; $p < 0,05$), (Y kuşağı için Durumluk $F = ,296$; $p > 0,05$; Sürekli $F = 1,762$; $p > 0,05$)).

Tablo 3.30. Durumluk-Sürekli Kaygı Düzeyinin İş Arama Süresi Değişkenine Göre Farklaşması

		Gruplar	İş arama süresi	N	\bar{X}	Ss	F	P	Fark	
Muğla	X Kuşağı	1	1 aydan az	13	35,15	10,991				
		Durumluk	2	1-5 ay	32	41,56	8,991			
		Kaygı	3	6-11 ay	14	48,07	11,605	4,541	,002	1-3
		Envanteri	4	12-23 ay	5	40,40	16,920			1-5
			5	24+ ay	32	48,22	10,655			
	Y Kuşağı	1	1 aydan az	13	39,00	8,879				
		Sürekli	2	1-5 ay	32	44,09	8,193			
		Kaygı	3	6-11 ay	14	48,43	8,976	3,210	,016	1-5
		Envanteri	4	12-23 ay	5	46,40	15,076			
			5	24+ ay	32	48,63	8,860			
Ankara	X Kuşağı	1	1 aydan az	52	34,44	9,350				
		Durumluk	2	1-5 ay	119	38,17	10,284			1-4
		Kaygı	3	6-11 ay	30	40,00	10,386	5,507	,000	1-5
		Envanteri	4	12-23 ay	39	42,33	11,001			2-5
			5	24+ ay	45	43,27	12,061			
	Y Kuşağı	1	1 aydan az	52	38,63	7,520				
		Sürekli	2	1-5 ay	119	40,47	8,795			1-4
		Kaygı	3	6-11 ay	30	42,40	9,712	6,782	,000	1-5
		Envanteri	4	12-23 ay	39	45,46	8,964			2-4
			5	24+ ay	45	46,11	9,357			2-5
Ankara	X Kuşağı	1	1 aydan az	21	37,57	10,486				
		Durumluk	2	1-5 ay	37	38,38	10,932			
		Kaygı	3	6-11 ay	9	48,89	13,824	3,731	,008	3-4
		Envanteri	4	12-23 ay	14	35,07	8,580			
			5	24+ ay	9	47,00	9,247			
	Y Kuşağı	1	1 aydan az	21	40,29	9,981				
		Sürekli	2	1-5 ay	37	43,65	10,347			
		Kaygı	3	6-11 ay	9	48,78	9,757	2,810	,030	1-5
		Envanteri	4	12-23 ay	14	41,57	7,154			
			5	24+ ay	9	51,11	8,238			
Ankara	Y Kuşağı	1	1 aydan az	36	40,67	9,598				
		Durumluk	2	1-5 ay	98	40,21	10,021			
		Kaygı	3	6-11 ay	49	43,59	10,480	1,312	,266	-----
		Envanteri	4	12-23 ay	57	41,33	12,350			
			5	24+ ay	54	43,33	9,877			
	Sürekli	1	1 aydan az	36	43,61	8,587				
		Kaygı	2	1-5 ay	98	43,26	8,157	1,994	,096	-----
		Envanteri	3	6-11 ay	49	45,14	8,542			

İşçinin İtiraz Hakkının Kapsamı Üzerine

		4	12-23 ay	57	44,39	9,973		
		5	24+ ay	54	47,20	8,078		
		1	1 aydan az	34	36,65	10,583	1-3	
		2	1-5 ay	69	39,86	10,133	1-5	
		3	6-11 ay	23	48,39	12,217	9,442	,000
		4	12-23 ay	19	36,47	11,072	2-5	
		5	24+ ay	41	47,95	10,264	3-4	
		5	24+ ay	41	47,95	10,264	4-5	
		1	1 aydan az	34	39,79	9,457		
		2	1-5 ay	69	43,86	9,345	1-3	
		3	6-11 ay	23	48,57	9,070	6,165	,000
		4	12-23 ay	19	42,84	9,605	1-5	
		5	24+ ay	41	49,17	8,689	2-5	
		5	24+ ay	41	49,17	8,689	2-5	
		1	1 aydan az	88	36,99	9,888		
		2	1-5 ay	217	39,09	10,194	1-3	
		3	6-11 ay	79	42,23	10,525	5,945	,000
		4	12-23 ay	96	41,74	11,771	1-4	
		5	24+ ay	99	43,30	10,866	1-5	
		5	24+ ay	99	43,30	10,866	2-5	
		1	1 aydan az	88	40,67	8,299		
		2	1-5 ay	217	41,73	8,606	1-4	
		3	6-11 ay	79	44,10	9,042	8,301	,000
		4	12-23 ay	96	44,82	9,542	1-5	
		5	24+ ay	99	46,71	9,655	2-4	
		5	24+ ay	99	46,71	9,655	2-5	

Tüm işsizlerde olduğu gibi X ve Y kuşağı işsizlerde de iş arama süresinin uzamasının kaygı düzeyini arttıracakı düşünülduğünde Tablo 3.30.'daki hesaplamalar önem arz etmektedir. Bu tabloda Muğla'da X kuşağında durumluk ve sürekli kaygı düzeyinde iş aram süresi değişkenine göre gruplar arasında farklılık görülmektedir (Durumluk $F = 4,541$; $p < 0,05$; Sürekli $F = 3,210$; $p < 0,05$). Grupların tespitinde yapılan homojenlik testinde (durumluk $p > 0,05$ (Tukey); sürekli $p > 0,05$ (Tukey)) 1 aydan az süredir iş arayan X kuşağı işsizlerin durumluk kaygı düzeyi 6-11 ay ile 24 aydan fazladır iş arayanlara kıyasla daha düşük çıkmaktadır. Sürekli kaygı düzeyinde de 1 aydan az arayanlar 24 aydan fazladır iş arayanlara göre düşük çıkmaktadır. Y kuşağında ise yine gruplar arasında farklılıklar söz konusudur (Durumluk $F = 5,507$; $p < 0,05$; Sürekli $F = 6,782$; $p < 0,05$). Homojenlik testinde (durumluk $p > 0,05$ (Tukey); sürekli $p > 0,05$ (Tukey)) 1 aydan az süredir iş arayan Y kuşağı işsizlerin durumluk kaygı düzeyi 12-23 ay ile 24 aydan fazladır iş arayanlara göre düşük çıkmaktadır. Ayrıca 1-5 ay arasında iş arayanlarında 24 aydan fazladır iş arayanlara göre düşüktür. Sürekli kaygı düzeyine bakıldığında durumluk kaygı düzeyine benzer bir sonuca ulaşılmaktadır. Ancak burada 1-5 ay arasında iş arayanların 12-23 ay arasında arayanlardan düşük kaygı gösterdikleri görülmektedir.

Tablo 3.30.'daki Ankara ili için çıkan sonuçlara bakmak gerekirse Y kuşağında durumluk-sürekli kaygı düzeyinde gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken (Durumluk $F = 1,312$; $p > 0,05$; Sürekli $F = 1,994$; $p > 0,05$); X kuşağında farklılık bulunmaktadır (Durumluk $F = 3,731$; $p < 0,05$; Sürekli $F = 2,810$; $p < 0,05$). Homojenlik testinde (durumluk $p > 0,05$ (Tukey); sürekli $p > 0,05$ (Tukey)) durumluk kaygı 6-11 ay arasında iş arayan X kuşağında 12-23 ay arasında arayanlara göre daha düşük çıkmaktadır. Sürekli kaygı ise 1 aydan az süredir iş arayanlar 24 aydan fazladır iş arayanlara göre daha düşüktür.

Tüm katılımcıların dahil edildiği analizlerin yer aldığı Tablo 3.30.'un toplam satırında X kuşağında durumluk-sürekli kaygı envanterinde gruplar arasında farklılık olduğu görülmektedir (Durumluk $F = 9,442$; $p < 0,05$; Sürekli $F = 6,165$; $p < 0,05$). Homojenlik testine göre (durumluk $p > 0,05$ (Tukey); sürekli $p > 0,05$ (Tukey)) farklılıkların hangi gruplar arasında bulunduğu bakılarak (Tablo 3.30.'da) değerlendirildiğinde iş arama süresi arttıkça kaygı düzeyinin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır. Y kuşağında da X kuşağında olduğu gibi gruplar arasında farklılığa rastlanılmakta (Durumluk $F = 5,945$; $p < 0,05$; Sürekli $F = 8,301$; $p < 0,05$) ve yapılan homojenlik testinde (durumluk $p > 0,05$ (Tukey); sürekli $p > 0,05$ (Tukey)) iş arama süresi arttıkça kaygı düzeyinin arttırdığı etkisi ortaya çıkmaktadır.

Tablo 3.31. Durumluk-Sürekli Kaygı Düzeyinin Aileden Maddi Destek Alma Değişkenine Göre Farklılaşması

		Aileden maddi destek	N	\bar{X}	Ss	SD	t	P		
Muğla	X Kuşağı	Durumluk Kaygı	Evet	29	44,34	10,847	94	,304	,762	
		Envanteri	Hayır	67	43,57	11,764				
	Y Kuşağı	Durumluk Kaygı	Evet	134	39,63	10,956	283	,835	,404	
		Envanteri	Hayır	151	38,55	10,790				
	X Kuşağı	Sürekli Kaygı	Evet	29	45,48	9,187	94	-,125	,901	
		Envanteri	Hayır	67	45,75	9,613				
Y Kuşağı	Sürekli Kaygı	Evet	134	42,86	9,875	283	1,650	,100		
	Envanteri	Hayır	151	41,07	8,389					
Ankara	X Kuşağı	Durumluk Kaygı	Evet	18	40,06	13,730	88	,195	,846	
		Envanteri	Hayır	72	39,47	10,720				
	Y Kuşağı	Durumluk Kaygı	Evet	139	40,63	11,155	292	-	1,528	,128
		Envanteri	Hayır	155	42,51	9,901				
	X Kuşağı	Sürekli Kaygı	Evet	18	43,11	8,519	88	-,326	,745	
		Envanteri	Hayır	72	43,97	10,350				
Y Kuşağı	Sürekli Kaygı	Evet	139	44,36	9,262	292	-,369	,712		
	Envanteri	Hayır	155	44,74	8,183					
Toplam	X Kuşağı	Durumluk Kaygı	Evet	47	42,70	12,072	184	,644	,520	
		Envanteri	Hayır	139	41,45	11,382				
	Y Kuşağı	Durumluk Kaygı	Evet	273	40,14	11,049	577	-,464	,643	
		Envanteri	Hayır	306	40,56	10,521				
	X Kuşağı	Sürekli Kaygı	Evet	47	44,57	8,919	184	-,154	,878	
		Envanteri	Hayır	139	44,83	10,005				
Y Kuşağı	Sürekli Kaygı	Evet	273	43,62	9,579	577	,926	,355		
	Envanteri	Hayır	306	42,93	8,473					

Aileden maddi destek alınmanın kaygı düzeyi üzerindeki etkisinin belirlenmeye çalışıldığı Tablo 3.31.'de Muğla, Ankara ve tüm katılımcıların dahil edildiği hesaplamalarda X ve Y kuşağı işsizlerde aileden maddi destek alma değişkenine göre gruplar arasında anlamlı farklılığın olmadığı anlaşılmaktadır ((Muğla X kuşağı için; Durumluk $t_{(94)} = ,304$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(94)} = -,125$; $p > 0,05$), (Muğla Y kuşağı için; Durumluk $t_{(283)} = ,835$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(283)} = 1,650$; $p > 0,05$) (Ankara X kuşağı için; Durumluk $t_{(88)} = ,195$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(88)} = -,326$; $p > 0,05$), (Ankara Y kuşağı için; Durumluk $t_{(292)} = -1,528$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(292)} = -,369$; $p > 0,05$) (Toplam satırı X kuşağı için; Durumluk $t_{(184)} = ,644$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(184)} = -,154$; $p > 0,05$), (Toplam satırı Y kuşağı için; Durumluk $t_{(577)} = -,464$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(577)} = ,926$; $p > 0,05$)).

Aileden maddi destek alınmanın yanında anne-babanın yaşama durumunun da kaygı düzeyini etkileyeceği düşünülmektedir. Ücret dışı bir geliri olmayan X ve Y kuşağı işsizlerin aileden alınacak destek ile hayatlarını idame edecekleri düşünüldüğünde önemi ortaya çıkmakta ve kaygı düzeyini ne derecede etkilediği sorusu akla gelmektedir. Bu sorunun cevabını Tablo 3.32. ve Tablo 3.33.'teki veriler vermektedir. X ve Y kuşağı işsizlerde babanın yaşama durumuna göre gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır ((Muğla X kuşağı için; Durumluk $t_{(94)} = 1,016$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(94)} = 1,164$; $p > 0,05$), (Muğla Y kuşağı için; Durumluk $t_{(283)} = -1,546$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(283)} = -1,745$; $p > 0,05$) (Ankara X kuşağı için; Durumluk $t_{(88)} = ,506$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(88)} = -,073$; $p > 0,05$), (Ankara Y kuşağı için; Durumluk $t_{(292)} = -,352$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(292)} = -,575$; $p > 0,05$) (Toplam satırı X kuşağı için; Durumluk $t_{(184)} = ,899$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(184)} = ,672$; $p > 0,05$), (Toplam satırı Y kuşağı için; Durumluk $t_{(577)} = -1,347$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(577)} = -1,648$; $p > 0,05$)).

Tablo 3.32. Durumluk-Sürekli Kaygı Baba Yaşama Durumu Değişkenine Göre Farklılaşması

		Baba yaşama durumu	N	\bar{X}	Ss	SD	t	P	
Muğla	X Kuşağı	Durumluk Kaygı	Sağ	50	44,94	11,501	94	1,016	,312
		Envanteri	Vefat etti	46	42,57	11,378			
	Sürekli Kaygı	Sağ	50	46,74	9,187	94	1,164	,247	
		Envanteri	Vefat etti	46	44,50				9,670
	Y Kuşağı	Durumluk Kaygı	Sağ	249	38,68	10,874	283	-	,123
		Envanteri	Vefat etti	36	41,67	10,564			
Sürekli Kaygı	Sağ	249	41,55	9,173	283	-	,082		
	Envanteri	Vefat etti	36	44,39				8,673	
Ankara	X Kuşağı	Durumluk Kaygı	Sağ	53	40,09	11,101	88	,506	,614
		Envanteri	Vefat etti	37	38,86	11,700			
	Sürekli Kaygı	Sağ	53	43,74	10,365	88	-,073	,942	
		Envanteri	Vefat etti	37	43,89				9,521
	Y Kuşağı	Durumluk Kaygı	Sağ	256	41,54	10,481	292	-,352	,725
		Envanteri	Vefat etti	38	42,18	11,033			
Sürekli Kaygı	Sağ	256	44,45	8,484	292	-,575	,566		
	Envanteri	Vefat etti	38	45,32				10,108	
Toplam	X Kuşağı	Durumluk Kaygı	Sağ	103	42,45	11,502	184	,899	,370
		Envanteri	Vefat etti	83	40,92	11,600			
	Sürekli Kaygı	Sağ	103	45,19	9,879	184	,672	,502	
		Envanteri	Vefat etti	83	44,23				9,550
	Y Kuşağı	Durumluk Kaygı	Sağ	505	40,13	10,761	577	-	,179
		Envanteri	Vefat etti	74	41,93	10,736			
Sürekli Kaygı	Sağ	505	43,02	8,939	577	-	,100		
	Envanteri	Vefat etti	74	44,86				9,384	

Tablo 3.33. Durumluk-Sürekli Kaygı Anne Yaşama Durumu Değişkenine Göre Farklılaşması

Muğla	X Kuşağı	Durumluk	Sağ	65	42,11	11,487	94	-2,140	,035
		Kaygı Envanteri	Vefat etti	31	47,35	10,676			
	Y Kuşağı	Sürekli Kaygı Envanteri	Sağ	65	44,45	9,209	94	-1,858	,066
			Vefat etti	31	48,23	9,549			
Ankara	X Kuşağı	Durumluk	Sağ	267	38,55	10,749	283	-3,071	,002
		Kaygı Envanteri	Vefat etti	18	46,56	9,995			
	Y Kuşağı	Sürekli Kaygı Envanteri	Sağ	267	41,54	9,071	283	-2,680	,008
			Vefat etti	18	47,44	8,665			
Toplam	X Kuşağı	Durumluk	Sağ	70	38,57	10,815	88	-1,612	,111
		Kaygı Envanteri	Vefat etti	20	43,15	12,508			
	Y Kuşağı	Sürekli Kaygı Envanteri	Sağ	70	42,31	9,635	88	-2,739	,007
			Vefat etti	20	49,00	9,597			
Toplam	X Kuşağı	Durumluk	Sağ	285	41,80	10,531	292	1,631	,104
		Kaygı Envanteri	Vefat etti	9	36,00	9,618			
	Y Kuşağı	Sürekli Kaygı Envanteri	Sağ	285	44,54	8,707	292	-,232	,816
			Vefat etti	9	45,22	8,857			
Toplam	X Kuşağı	Durumluk	Sağ	135	40,27	11,243	184	-2,922	,004
		Kaygı Envanteri	Vefat etti	51	45,71	11,495			
	Y Kuşağı	Sürekli Kaygı Envanteri	Sağ	135	43,34	9,458	184	-3,336	,001
			Vefat etti	51	48,53	9,479			
Toplam	X Kuşağı	Durumluk	Sağ	552	40,23	10,751	577	-1,325	,186
		Kaygı Envanteri	Vefat etti	27	43,04	10,932			
	Y Kuşağı	Sürekli Kaygı Envanteri	Sağ	552	43,09	9,002	577	-2,042	,042
			Vefat etti						

Anne yaşama durumu değişkenine göre kaygı düzeyinin belirlenmeye çalışıldığı Tablo 3.33.'te ise Muğla ilinde X kuşağında gruplar arasında anlamlı bir farklılık görülmezken (Durumluk $t_{(94)} = -2,140$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(94)} = -1,858$; $p > 0,05$); Y kuşağında durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinde farklılık görülmektedir (Durumluk $t_{(283)} = -3,071$; $p < 0,05$, Sürekli $t_{(283)} = -2,680$; $p > 0,05$). Bu farklılığa göre annesi vefat eden Y kuşağı işsizlerin kaygı düzeyleri hayatta olanlara kıyasla daha yüksek çıkmaktadır. Ancak Ankara ilinde Y kuşağı için böyle

bir durum söz konusu değildir (Durumluk $t_{(292)} = 1,631$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(292)} = -0,232$; $p > 0,05$). X kuşağında ise durumluk kaygıda fark bulunmazken ($t_{(88)} = -1,612$; $p > 0,05$); sürekli kaygı düzeyinde gruplar arasında farklılık bulunmaktadır ($t_{(88)} = -2,739$; $p < 0,05$). Ankara’da annesi vefat eden X kuşağı işsizlerin sürekli kaygı düzeyi yüksek çıkmaktadır. Tablonun toplam satırında ise X kuşağında annenin vefat etmesi durumluk ve sürekli kaygı düzeyini artırıcı bir rol oynadığı görülmektedir (Durumluk $t_{(184)} = -2,922$; $p < 0,05$, Sürekli $t_{(184)} = -3,336$; $p < 0,05$). Annenin vefatı Y kuşağında ise sürekli kaygı üzerinde olumsuz etki oluşturduğu ve bu farklılığın anlamlı seviyede olduğu sonucuna ulaşılmaktadır (Durumluk $t_{(577)} = -1,325$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(577)} = -2,042$; $p < 0,05$).

Tablo 3.34. Durumluk-Sürekli Kaygı Düzeyinin Kira vb. Gelir Değişkenine Göre Farklılaşması

		Kira vb. gelir	N	\bar{X}	Ss	SD	t	P	
Muğla	X Kuşağı	Durumluk Kaygı	Evet	15	43,67	9,178	94	-,050	,961
		Envanteri	Hayır	81	43,83	11,865			
	Y Kuşağı	Sürekli Kaygı	Evet	15	46,87	7,019	94	,534	,595
		Envanteri	Hayır	81	45,44	9,841			
	Y Kuşağı	Durumluk Kaygı	Evet	18	41,17	10,308	283	,851	,395
		Envanteri	Hayır	267	38,91	10,903			
Y Kuşağı	Sürekli Kaygı	Evet	18	43,00	10,330	283	,521	,603	
	Envanteri	Hayır	267	41,84	9,077				
Ankara	X Kuşağı	Durumluk Kaygı	Evet	12	33,25	10,244	88	-	,036
		Envanteri	Hayır	78	40,56	11,200			
	Y Kuşağı	Sürekli Kaygı	Evet	12	38,25	8,529	88	-	,038
		Envanteri	Hayır	78	44,65	9,950			
	Y Kuşağı	Durumluk Kaygı	Evet	20	45,35	11,895	292	1,644	,101
		Envanteri	Hayır	274	41,35	10,402			
Y Kuşağı	Sürekli Kaygı	Evet	20	45,15	8,567	292	,315	,753	
	Envanteri	Hayır	274	44,51	8,720				
Toplam	X Kuşağı	Durumluk Kaygı	Evet	27	39,04	10,843	184	-	,185
		Envanteri	Hayır	159	42,23	11,623			
	Y Kuşağı	Sürekli Kaygı	Evet	27	43,04	8,738	184	-,998	,319
		Envanteri	Hayır	159	45,06	9,871			
	Y Kuşağı	Durumluk Kaygı	Evet	38	43,37	11,224	577	1,786	,075
		Envanteri	Hayır	541	40,15	10,712			
Y Kuşağı	Sürekli Kaygı	Evet	38	44,13	9,376	577	,620	,536	
	Envanteri	Hayır	541	43,19	8,990				

Aileden maddi destek alma durumunda olduğu gibi X ve Y kuşağı işsizlerin kira vb. geliri olan ve olmayanlar arasında durumluk ve sürekli kaygı düzeyinde Ankara ilindeki X kuşağı dışında (Durumluk $t_{(88)} = -2,128$; $p < 0,05$, Sürekli $t_{(88)} = -2,11$; $p < 0,05$) anlamlı bir farklılığın olmadığı Tablo 3.34.'teki hesaplamalara yansımaktadır ((Muğla X kuşağı için; Durumluk $t_{(94)} = -,050$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(94)} = ,534$; $p > 0,05$), (Muğla Y kuşağı için; Durumluk $t_{(283)} = ,851$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(283)} = ,521$; $p > 0,05$), (Ankara Y kuşağı için; Durumluk $t_{(292)} = 1,644$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(292)} = ,315$; $p > 0,05$) (Toplam satırı X kuşağı için; Durumluk $t_{(184)} = -1,331$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(184)} = -,998$; $p > 0,05$), (Toplam satırı Y kuşağı için; Durumluk $t_{(577)} = 1,786$; $p > 0,05$, Sürekli $t_{(577)} = ,620$; $p > 0,05$)). Bu sonuçlara göre Ankara'da X kuşağında kira vb. geliri olanların durumluk ve sürekli kaygı düzeyleri olmayanlara göre daha düşük çıkmaktadır.

Tartışma ve Sonuçlar

Türkiye'de işsizlikten en fazla etkilenen kesimin gençler olduğu TÜİK verileri yaş değişkenine göre incelendiğinde açık bir şekilde görülmekte ve her geçen yıl bu oranlar artış göstermektedir. TÜİK (2019b) verilerinde bir önceki yıla göre toplam işsizlik oranı 2,7 puan artarak %13,7 seviyesine ulaşmıştır. Gençlerin işsizlik oranları ise %5,1'lik bir artış göstererek %25,4 olarak gerçekleşmiştir. %25,4 olan genç işsizlik oranı yaklaşık her dört gençten birinin işsiz olduğunu göstermektedir.

Bu sorunun temelinde gençlerin işgücü piyasasına ilk kez giriş yapmaları, eğitimlerini yeni tamamlamış olmaları ve iş arama sürecinin uzunluğu gelmektedir. Ayrıca eğitim ile istihdam arasındaki bağlantının yeterince güçlü olmaması (eğitim planlamasının iyi bir şekilde yapılamaması halinde işgücü piyasasının talebinden fazla mezun verilmesi işsizlik oranlarının yüksek seyretmesine neden olmaktadır), gençlerde aşırı eğitimlilik⁵ oranının yüksekliği (%56), ülkemizde düşük nitelikli ya da niteliksiz mesleklerin çoğunlukta olmasından dolayı eğitim düzeyi yüksek genç işgücüne istihdam yaratmadaki yetersizlikler (Gönültaş-Çelik, 2019: 231-239) de sorunun kaynağını oluşturmaktadır. Dahası işverenler tarafından beklenen iş tecrübesine sahip olamayışları, işgücü piyasasına ilişkin bilgi eksiklikleri, emek yoğun üretimden sermaye yoğun üretime geçişin hızı, istihdama ilişkin vergilerin yüksekliği ile paralel işgücü maliyetlerinin artması, girişimcilik faaliyetlerinin yetersiz olması gibi nedenler (Dursun ve Aytaç, 2009: 73-74; Tekin-Tayfun ve Korkmaz, 2016: 537) gençleri işsizlik riski ile karşı karşıya bırakmaktadır. 20-39 yaş aralığını oluşturan Y kuşağı, TÜİK istatistiklerinde diğer kuşaklara nazaran en yüksek işsizlik oranına sahiptir. Bu durum küresel bir sorun olarak görülen işsizlikten en fazla Y kuşağı bireylerinin etkilendiğini göstermektedir (TÜİK, 2019a).

⁵ Aşırı eğitimlilik, yapmakta olduğu iş için gerekli görülen eğitim düzeyinden daha yüksek bir eğitim düzeyine sahip bireylerin içinde bulunduğu durumu ifade etmektedir. Daha açık bir ifade ile eğitim düzeyi yüksek bireylerin niteliklerinin altında işlerde çalışmak durumunda olmasıdır.

Literatürde işsizliğin ekonomik ve psikolojik etkilerini inceleyen çok sayıda çalışma yer almaktadır. Yapılan çalışmalar özellikle işsizlikten en fazla etkilenenlerin gençler ve yükseköğretimden yeni mezunlar olduğunu göstermektedir. Bu araştırmanın amacı işsizliğin kronik bir problem olduğu ülkemizde X ve Y kuşağı işsizlerin yaşadığı kaygı düzeyini karşılaştırmalı analiz etmektir.

Ankara ve Muğla İŞKUR İl Müdürlüğü'ne iş aramak için başvuru yapmış X ve Y kuşağı toplam 765 bireyin katıldığı bu çalışmada, katılımcıların cinsiyet dağılımlarının birbirine yakın olduğu ve 1991-2000 yılları arasında doğanların çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir. Katılımcıların medeni durumlarına bakıldığında TÜİK (2019a) istatistiklerine göre evlilik yaşının yükselmesine bağlı olarak (kadınlarda 25, erkeklerde 27,9) X kuşağında evlilerin yoğunlukta iken, Y kuşağında tersi durumun söz konusu olduğu görülmektedir. Eğitim düzeyi ise tahmin edileceği üzere her iki ilde de Y kuşağı işsizlerde daha yüksektir. Cinsiyet bazında ise Y kuşağı kadın işsizlerin eğitim seviyesi daha yüksektir. İş arama sürelerine göre değerlendirildiği zaman her iki ilde ve her iki kuşakta da işsizlerin çoğunlukla "1-5 aydır" iş aradıkları, 1 yıldan uzun süredir iş arayanların da azımsanmayacak oranda olduğu (X kuşağı %32,2, Y kuşağı %33,7) görülmektedir. Dikkat çeken nokta ise iş arama süresinin Ankara ilinde kadınlara nazaran erkeklerde daha kısa olduğu ve Y kuşağı bekar işsizlerin evlilere göre daha uzun süredir iş aradıklarıdır. Ayrıca Y kuşağında eğitim seviyesi arttıkça, iş arama süresi de artmaktadır. Polat (2015) tarafından gerçekleştirilen "Yükseköğrenim Mezunlarında İşsizliğin Psikolojik Sonuçları ve İş Arama Davranışlarına Etkisi: Çanakkale İli Örneği" adlı doktora çalışmasında yükseköğrenim görmüş bireylerin işsizlik durumundan nasıl etkilendikleri araştırılmıştır. Bu çalışmanın evrenini "Çanakkale ilinde İŞKUR'a kayıtlı; önlisans, lisans ve yüksek lisans mezunu işsizler" oluşturmaktadır. Katılımcıların %53'ü ilk 6 ay içerisinde iş bulma ümidinde olduklarını, bir başka deyişle uzun süreli işsiz kategorisine girmeden iş bulabileceklerine inanmaktadırlar. Ancak çalışmamız sonuçlarına bakıldığında 6 aydan fazla süredir iş arayanların önemli bir oranda (X kuşağı %44,6, Y kuşağı %47,3) olduğunu ve hatta çoğunluğun uzun süreli işsiz kategorisinde yer aldığını söylemek mümkündür.

İşten ayrılma veya çıkarılma nedenlerine ilişkin verilere bakıldığında X ve Y kuşağında benzerlik bulunmakta olup, çoğunlukla kaynağın işyeri küçülmesi, kapanması veya devri ile işveren veya çalışanlarla yaşanan problemler gibi nedenlerden ortaya çıktığı sonucuna ulaşılmaktadır. Kira vb. herhangi bir ücret dışı gelir ya da aileden maddi destek alma konusunda ise X kuşağında aileden gelen maddi desteğin daha düşük olduğu, Y kuşağında ise her iki Y kuşağı işsizden birinin aileden maddi destek aldığı sonucuna ulaşılmaktadır. Muğla ve Ankara illerinde katılımcıların yüzde 90'ından fazlası ücret dışı geliri olmadığını belirtmektedir. Bu da katılımcıların neredeyse tamamına yakının ücrete olan bağımlılığını göstermektedir. İşle birlikte tek geçim kaynağı olan ücreti de kaybeden birey özellikle bizim gibi geleneksel aile bağlarının yüksek olduğu bir toplumda aileden

destek almaktadır. Araştırmamızın sonucu da bunu destekler düzeydedir. Hem X hem de Y kuşağı katılımcılarının yüzde 40'dan fazlasının aileden maddi destek aldığı görülmektedir. Ancak bu oranlar kuşaklar arasında farklılaşmaktadır. Buna göre Muğla'daki X kuşağı işsizlerinin yüzde 30'u, Y kuşağındakilerin ise yüzde 47'si aileden maddi destek aldığını söylerken, Ankara'da ise bu farklılık daha fazladır. Her iki Y kuşağı işsizden biri aileden maddi destek almaktadır. Ayrıca Ankara'da Y kuşağı işsizlerde istatistiksel olarak anlamlı derecede kadınlar erkeklere kıyasla ailelerinden daha fazla maddi destek almaktadır. Y kuşağı işsizlerde eğitim seviyesi arttıkça aileden destek alma oranı da artış göstermektedir.

Medeni durumlarına bakıldığında bekarların evlilere göre aileden daha çok maddi destek aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Kira vb. geliri olmayanlar ise her iki kuşakta da çoğunluktadır. Çizel vd. (2011)'nin yapmış olduğu çalışmada da işsizlik deneyiminin yaşandığı dönemlerde kişinin sosyal çevreden ve zorunlu ihtiyaçlarını karşılayabilmek için aileden aldığı desteğin psikolojik sıkıntıları azaltma üzerinde etkin rol oynadığı belirtilmektedir. Çalışmada katılımcıların anne-babalarının çoğunlukla hayatta olduğu görülmektedir. Baba mesleği emekli, anne mesleği ise ev hanımı ağırlıklıdır. Bu noktada anne ve baba meslekleri göz önüne alındığında işsizlik sürecindeki maddi desteğin yeterliliği de sorgulanmaktadır. Yavuz ve Özmete (2012)'nin çalışmasında da ailesinden veya yakın çevresinden sosyal destek aldığını algılayan gençlerin (Y kuşağının da kapsamında olan gençlerin) fiziksel ve psikolojik sağlık sorunlarını daha az yaşadığı ve bu sosyal desteğin ayrıca gençlerdeki sürekli kaygı ve depresyon düzeylerini azalttığı belirtilmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde çoğunlukta anne-babanın hayatta olması ve aileden maddi destek almanın yanında sosyal destek algısının oranının da yüksek olması kaygı düzeyinin şekillenmesinde etkili olmaktadır.

Türkiye'de çalışma hayatında sorunlar olduğu konusunda X ve Y kuşağı işsizlerin neredeyse tamamı uzlaşmaktadırlar. Ankara ve Muğla'da ikamet eden X ve Y kuşağı işsizlerin dahil edildiği bu çalışmada işsizliğin temel sorun olması beklenirken, ücret yetersizliğinin yüksek oluşu da dikkat çekmektedir. İşsizlik ve uzun çalışma saatleri sorunu ücret yetersizliğinin ardından gelmektedir. Ankara ilinin sonuçlarına göre kadınların ve Y kuşağı bekar işsizlerin işsizlik sorununu daha fazla dile getirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. X kuşağında ise ücret konusu evli işsizlerde üzerinde daha çok durulan konu olarak dikkat çekmektedir. Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Dairesi'nin (DİSK-AR)-2019 raporuna göre, ülkemizde yaklaşık 10 milyon kişinin asgari ücretle çalıştığı Türkiye işgücü piyasasında, mevcut asgari ücret düzeyinin yeterliliğinin sorgulandığı ve hatta düşük ücret nedeniyle çalışmama tercihi buldukları düşünülmektedir.

Ankara ve Muğla İlinde X ve Y kuşağı işsiz katılımcıların durumluk ve sürekli kaygı envanteri puan ortalamalarına bakıldığında kaygı düzeylerinin orta seviyede olduğu görülmektedir. Ankara ve Muğla illerinde kuşak değişkenine göre durumluk ve sürekli kaygıda anlamlı farklılığın olup olmadığına bakıldığında Muğla ilinde X kuşağının sürekli ve durumluk kaygı düzeylerinin Y kuşağına kıyasla daha

yüksek ve bu farkın anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Y kuşağının kaygı düzeyi ise Muğla'ya kıyasla Ankara'da daha yüksek çıkmaktadır. Her iki il için de X kuşağı işsizlerin durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gözlemlenmezken; Y kuşağında kadınların sürekli kaygı düzeyinin erkeklere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer çalışmalarda da bu sonucu destekler nitelikte sonuçlara ulaşılmaktadır. Karataş (1994)'ın çalışmasında durumluk ve sürekli kaygı düzeyinin işsiz gençlerde çalışan gençlere oranla daha yüksek çıktığı; durumluk kaygı düzeyinin cinsiyet değişkeninden etkilenmediği ancak sürekli kaygı düzeyini etkilediği sonucuna ulaşılmaktadır. Bu durumun gerekçesi olarak da toplumsal değerlerin bu sonuç üzerinde etkisi olduğu düşünülmektedir. Erkeklerle göre daha fazla baskı altında olan kadınların yaşamları üzerinde ailedeki ve toplumdaki rolünün sonucu olarak ailenin ve yaşanılan çevrenin doğrudan veya dolaylı olarak etkisinin altında bulunduğu ve daha çok beklentinin varlığından söz edilmektedir (Dursun ve Ayaç, 2009: 78-79; Akgün vd., 2007: 295). Ayrıca kadınların eğitim seviyelerinin daha düşük olması da bir diğer neden olarak belirtilmektedir (Kavak, 1997: 25). Ancak bazı çalışmalarda bu çalışmanın aksine erkeklerin kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Çizel vd. (2011)'nin Türkiye İş Kurumu Antalya İl Müdürlüğü'ne kayıtlı işsizlere yapmış olduğu çalışma sonuçlarına göre, kadınlara nazaran erkeklerin daha fazla psikolojik sıkıntı yaşadığı ortaya çıkmıştır. Yılmaz vd. (2004) çalışıp daha sonra işsiz kalan ve işsizlik süresi 3 aydan daha uzun süren işsizlerle gerçekleştirdiği alan çalışmasında, işsizliğin erkekleri daha fazla etkilediği ve işsiz kaldıklarında kendilerini "çaresiz" olarak nitelendirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. İşsizliğin psiko-sosyal etkilerini ve bunların işsiz bireyleri nasıl etkilediği üzerinde duran farklı bir çalışmada da işsizliğin erkeklerde kadınlara nazaran daha fazla psikolojik baskı oluşturduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Benzer şekilde bu duruma da sebep toplumsal rol gösterilmektedir. "Aile reisi" veya "evin gelirini sağlayan kişi" olarak görülen erkekler geleneksel bir role sahip oldukları ve ailenin geçimini sağlamakla sorumlu tutulmaları erkeklerin kaygı düzeyine etki etmektedir (Ceyhan, 2004: 98-99; Gizir, 2005: 209; Duman vd., 2009: 31).

Bu çalışmanın kapsamında yer alan X ve Y kuşağı işsizlerin durumluk-sürekli kaygı düzeylerinde medeni durum değişkenine göre anlamlı farklılık yalnızca Muğla'da ikamet eden Y kuşağının sürekli kaygı düzeyinde söz konusudur. İkamet yeri değişkenine göre Muğla'da ikamet eden X kuşağı işsizlerde durumluk kaygı düzeyi köyde yaşayanlarda daha yüksek olup Ankara ilinde anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Durumluk- sürekli kaygı düzeyinde eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık Ankara ilinde ikamet eden X kuşağı işsizlerde gözlemlenmekte olup eğitim seviyesi yüksek olanların kaygı düzeyinin daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İş arama süresi değişkenine göre durumluk ve sürekli kaygı düzeyi Muğla ilinde her iki kuşakta da 1 aydan daha az süredir iş arayanların kaygı düzeyi daha uzun süredir iş arayanlardan düşük çıkmakta; Ankara ilinde ise X kuşağında anlamlı farklılık bulunmakta olup iş arama süreci arttıkça kaygı düzeyi de

artmaktadır. Aileden maddi destek alma ve baba yaşama durumu değişkenlerine göre gruplar arasında herhangi bir farklılık olmadığı sonuçlara yansımaktadır. Ancak anne yaşama değişkenine göre baktığımızda Muğla'da annesi vefat eden Y kuşağı işsizlerin kaygı düzeyleri daha yüksek çıkarken; Ankara'da annesi vefat eden X kuşağı işsizlerin sürekli kaygı düzeyleri yüksek çıkmaktadır. Kumaş (2001)'in işsizliğin psikolojik ve sosyal sonuçlarını ortaya çıkarmak amacıyla yaptığı çalışmasında da yaş, cinsiyet ve eğitim düzeyi değişkenlerine göre işsizliğin psiko-sosyal sonuçları içerisinde yer alan "stres" faktörü arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Ancak işsizlik süresi uzadıkça stres düzeyinin, yaş ilerledikçe de umutsuzluk duygusunun arttığı tespit edilmiştir. Ayrıca aynı çalışmada eğitim düzeyinin yüksekliği ve gelirin varlığının ise gelecekte umutlu olma ve beklentileri artırdığı katılımcılar tarafından ifade edilmektedir. İşsizlik süresi ne kadar uzarsa bireylerin geleceğe yönelik umutlarının o derece tükendiği araştırmanın sonuçları içinde yer almaktadır. Yılmaz vd. (2004), özellikle evli ve çocuk sahibi olan bireyler ile eğitim seviyesi yüksek olanlarda işsizliğin yarattığı olumsuzluğun daha şiddetli olduğunu belirtmektedirler. Karataş (1994)'in çalışmasında da işsiz gençlerde evlilerin daha fazla bezginlik ve umutsuzluk yaşadığı; durumluk kaygı düzeyini etkileyen değişkenlerin yaş, medeni durum, aile reisi olma durumu; sürekli kaygı düzeyini etkileyen değişkenlerin ise cinsiyet, gelir düzeyi, işsizlik süresi olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Kanyılmaz-Polat (2015)'in çalışmasında, işsizliğin psikolojik sonuçlarının cinsiyet, yaş grupları, medeni durum açısından anlamlı bir farklılık göstermediği; eğitim düzeyleri arttıkça psikolojik sağlık ve depresyon riskinin de artış gösterdiği belirtilmektedir. Ayrıca işsizlik süresi 7-12 ay olan bireylerin depresyonda olma riskinin, işsizliklerinin henüz ilk 6 ayında olan bireylerden daha yüksek olduğu bulunmuştur.

İşsizlik tehdidi endüstrileşmiş ülke çalışanları için de artık hayatın bir parçası haline gelmiştir. Kuşaklar arası farklılıklar günlük yaşam aktivitelerini etkilediği gibi makro düzeyde ülkemizin istihdam politikalarını da etkilemektedir. Her kuşağın kendine özgü davranış biçimine sahip olması, işgücü ve istihdam yapısına da doğal olarak yansımaktadır (Tekin Epik, Özen, 2018:146). Farklı kuşakların özelliklerini taşıyan işsizlerin hem sosyal politikalar hem de toplum aracılığı ile korunması ve desteklenmesi gereği çarpıcı bir biçimde birçok çalışmada ortaya konulmaktadır. Her geçen gün işsizlik oranlarının arttığı düşünüldüğünde İŞKUR'a başvuru yapan farklı özelliklere ve farklı kaygı düzeylerine sahip bireylerin sorunlarının üzerinde önemle durulması ve sorunun çözümüne yönelik sosyal politikalar üretilmesi gerekmektedir. Bu sorunun çözüm mekanizmasında önemli bir yere sahip kurumların arasında yer alan İŞKUR'la yapılan bu çalışmanın yol gösterici olması da ayrıca öneme sahiptir.

KAYNAKÇA

- Acıloğlu, İ. (2015). "İŞ"te Y Kuşaağı, Ankara: Elma Yayınevi.
- Akgün, A., Gönen, S. ve Aydın, M. (2007). İlköğretim Fen ve Matematik Öğretmenliği Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 6(20), 283-299.
- Akmaz, M. G., & Ceyhan, N. (2009). Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyat Bölümü Öğrencilerinin Durumluk-Sürekli Kaygı Düzeyleri ve Kaygı Nedenleri (Tokat Örneği). Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 1, 131-147.
- Aydın, A. ve Tiryaki S. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerini Etkileyen Faktörleri Belirlemeye Yönelik Bir Çalışma (KTÜ Örneği), Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 17(4), 715-722.
- Başgöze, P. ve Bayar, N. A. (2015). Eko Otellerden Hizmet Satın Alımında Kuşaklararası Farklılaşmalar Üzerine Bir Çalışma, Sosyoekonomi, 23(24), 118-130.
- Bayraktaroğlu, F. ve Özbek, Ç. (2018). Kadınların Tüketim Alışkanlıklarının Kuşaklararası Boyutu, Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Dergisi-Kadın Çalışmaları Özel Sayısı, 19(42), 1-12.
- Brace, N., Kemp, R. ve Snelgar, R. (2016). Spss For Psychologists and Everybody Else. 6. Baskı. UK: Macmillan Education.
- Ceyhan, A. A. (2004). Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Programına Devam Eden Öğretmen Adaylarının Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi, Sosyal Bilimler Dergisi, 2004/1, 91-102.
- Coşkun, R., Altunışık, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2015). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı (8. Baskı), Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Crampton, S. M., ve Hodge, J.W. (2009). Generation Y: Unchartered Territory, Journal of Business & Economics Research, 7(4). 1-6.
- Çakmak, Ö. ve Hevedanlı, M. (2005). Eğitim ve Fen Edebiyat Fakülteleri Biyoloji Bölümü Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 4(14), 115-127.
- Çizel, B. R., Güzeller, O. C., ve Mütevellioğlu, N. (2011). İşsizliğin Psikolojik Sonuçları: Antalya Örneği, Çalışma İlişkileri Dergisi, 2(2), 26-41.
- Deveci, S. E., Çalmaz, A. ve Açıık, Y. (2012). Doğu Anadolu'da Yeni Açılan Bir Üniversitenin Öğrencilerinde Kaygı Düzeylerinin Sağlık, Sosyal ve Demografik Faktörlerle İlişkisi. Dicle Tıp Dergisi, 39(2), 189-196.
- DİSK-AR. (2019). Asgari Ücret Raporu, DİSK Araştırma Merkezi, İstanbul.
- Doğan, T. ve Çoban, A. E. (2009). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Eğitim ve Bilim, 34(153), 157-168.
- Duman, S., Tařđın, Ö. ve Özdağ, S. (2009). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spor Yöneticiliği Bölümünde Okuyan Öğrencilerin Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi, Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi, 11(3), 27-32.

- Dursun, S. ve Aytaç, S. (2009). Üniversite Öğrencileri Arasında İşsizlik Kaygısı, Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, XXVIII (1), 71-84.
- Etcı, H. (2020). Sendikal Kriz Çıkmazında Sendikalara Yönelik Algı ve Y Kuşağı: Eskişehir Örneği, Bursa: Ekin Yayınevi.
- Etcı, H. ve Özbek, Ç. (2018). Kuşak Çalışmalarında Gençlik: Y ve Z Kuşağı Öğrencilerinin Kaygı Düzeyini Ölçmeye Yönelik Bir Araştırma. H. H. Özkoç ve F. Bayraktaroğlu (Ed.), Kuşak Kavramına Disiplinler Arası Bir Bakış-2 içinde (s.175-199). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Gızır, C. A. (2005). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Son Sınıf Öğrencilerinin Problemleri Üzerine Bir Çalışma. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(2), 196-213.
- Gönültaş Çelik, M. (2019). İşgücü Piyasasının Bir Sorun Alanı Olarak Uyumsuz Eşleşme. Yönetim ve Çalışma Dergisi. 3(2), 223-241.
- İslamoğlu, E. (2014). Sakarya'da İşsizliğin Nedenleri ve Sonuçları Üzerine Bir Araştırma, Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, 2(3).
- İŞKUR, 2019, Yıllık İstatistik Bültenleri, <https://iskur.gov.tr/kurumsal-bilgi/istatistikler>, (Erişim Tarihi: 8.09.2020).
- Karasar, N. (2014). Bilimsel Araştırma Yöntemi. 27. Basım. Ankara: Nobel Yayınları.
- Karataş, K. (1994). Genç İşsizliği: Ekonomik, Toplumsal ve Ruhsal Sonuçları, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- Karcıoğlu, F. ve Balkaya, E. (2018). Üniversite Son Sınıf Öğrencilerinde İşsizlik Kaygısı ve Girişimcilik Niyeti İlişkisi: TRA1 Bölgesi Örneği, İŞ, GÜÇ Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, 20(3), 95-120.
- Kavak, Y. (1997). Eğitim, İstihdam ve İşsizlik İlişkileri, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 13, 21-26.
- Kaya, M. ve Varol, K. (2004). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Durumluk-Sürekli Kaygı Düzeyleri ve Kaygı Nedenleri (Samsun Örneği). Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 17, 31-63.
- Keleş, H. N. (2011). Y Kuşağı Çalışanlarının Motivasyon Profillerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma, Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 3(2), 129-139.
- Kula, K. Ş. ve Saraç, T. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Gelecek Kaygısı. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 13(33), 227-242.
- Kumar, A., Lim, H. (2008). Age differences in mobile service perceptions: comparison of Generation Y and baby boomers. Journal of Services Marketing, 22(7), 568-577
- Kumaş, H. (2001). İşsizliğin Psiko-Sosyal Boyutu ve Çalışma Yaşamına İlişkin Değerler Üzerindeki Etkileri, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir.

- Öner, N., ve Le Compte, A. (1983). Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri El Kitabı, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayını.
- Pendergast, D. (2010). Getting to Know the Y Generation. P. Benckendroff, G. Moscardo ve D. Pendergast (Ed.), Tourism and Generation Y içinde (s. 1-15). Wallingford: CABI Head Office.
- Polat-Kanyılmaz, E. (2015). Yükseköğrenim Mezunlarında İşsizliğin Psikolojik Sonuçları ve İş Arama Davranışlarına Etkisi: Çanakkale İli Örneği, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Çanakkale.
- Tekin-Epik, M. ve Özen, S. (2018) Türkiye’de Sosyo-Demografik Özellikler Bakımından Çalışma Yaşamında Kuşaklar, Kuşak Kavramına Disiplinler Arası Bakış 2, (ed. H. H. Özkoç, F. Bayrakdaroğlu), Ankara: Nobel.
- Tekin-Tayfun, A. N. ve Korkmaz, A. (2016). Üniversite Öğrencilerinde İşsizlik Kaygısı: Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8(17), 534-558.
- Tektaş, N. (2014). Üniversite Mezunlarının Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Dr. Mehmet Yıldız Özel Sayısı, 243-253.
- TÜİK, (2019a). Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemleri Sonuçları, <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr> (Erişim tarihi: 20.08.2020).
- TÜİK, (2019b). Haber Bülteni, <https://tuikweb.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=33708> (Erişim Tarihi: 27.11.2020).
- TÜİK, (2019c). İşgücü İstatistikleri, <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=72&locale=tr> (Erişim tarihi: 07.08.2020).
- Yavuz, S. ve Özmete, E. (2012). Türkiye’de Genç Bireyler ve Ebeveynleri Arasında Yaşanan Sorunların “Aile Yapısı Araştırması” Sonuçlarına Göre Değerlendirilmesi, Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, 12(7), 9-27.
- Yılmaz, İ. A., Dursun, S., Güzeler, E. G. ve Pektaş, K. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Kaygı Düzeyinin Belirlenmesi: Bir Örnek Çalışma. Elektronik Meslek Yüksekokulları Dergisi, 4(4), 16-26.
- Yılmaz, T., Fidan, F. ve Karataş, V. (2004). İşsizliğin Sosyo-Psikolojik Sonuçları: Sosyo-Demografik Özelliklere Göre Bireylerin Tutumları, İktisat Fakültesi Sosyal Siyaset Konferansları, 48.Kitap, İstanbul.
- Yüksekbilgili, Z. (2013). Türk Tipi Y Kuşağı . Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi , 12 (45) , 342-353 .
- Zemke, R., Raines, C. ve Filipczak, B. (2013). Generations At Work: Managing the Clash of Boomers, GenXers, and GenYers in the Workplace. 2. Baskı. New York: AMACOM.

Copyright of Calisma ve Toplum is the property of Calisma ve Toplum and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use.